

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ»

Студентки 2 курсу, 5м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік і
податковий консалтинг»

Поліщук
Яніни Миколаївни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Семенова
Світлана Миколаївна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
доцент

Король Світлана Яківна

Київ 2020

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік і податковий консалтинг»

Затверджую

Зав. кафедри _____ О.В.Фоміна
« ____ » _____ 2020 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентці**

Поліщук Яніні Миколаївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

Облік дебіторської заборгованості

Затверджена наказом ректора від «18» грудня 2019 р. № 4355.

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «01» грудня 2020 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи полягає у дослідженні організації та методики обліку дебіторської заборгованості підприємства, пошуку шляхів його удосконалення на прикладі ТОВ «Профріелтінг»

Об'єкт дослідження облік дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг»

Предмет дослідження сукупність теоретичних, організаційно-методичних та практичних питань, пов'язаних з бухгалтерським обліком дебіторської заборгованості підприємства

4. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видано	Завдання виконано

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

1.1. Економічна сутність та класифікація дебіторської заборгованості

1.2. Концептуальні засади обліку дебіторської заборгованості

Висновки за розділом 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТОВ «ПРОФРІЄЛТІНГ»

2.1. Організація фінансового обліку дебіторської заборгованості

2.2. Методика обліку дебіторської заборгованості ТОВ «Профрієлтінг»

2.3. Відображення у звітності підприємства дебіторської заборгованості

Висновки за розділом 2

РОЗДІЛ 3. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ПРОФРІЄЛТІНГ»

3.1. Характеристика стану управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Профрієлтінг»

3.2. Удосконалення системи облікового забезпечення управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Профрієлтінг»

Висновки за розділом 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми ВКР	15.11.2019	15.11.2019
2.	Узгодження плану та оформлення завдання	18.12.2019	18.12.2019
3.	Подання статті на кафедру	25.06.2020	25.06.2020
4.	Вступ. Розділ 1	25.06.2020	25.06.2020
5.	Розділ 2	14.09.2020	14.09.2020
6.	Розділ 3. Висновки	19.10.2020	19.10.2020
7.	Попередній захист	26.11.2020	26.11.2020
8.	Подання завершеної (переплетеної) роботи	01.12.2020	01.12.2020

7. Дата видачі завдання « ____ » _____ 2019 р.
8. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ С.М. Семенова.
9. Гарант освітньої програми _____ С.Я. Король.
10. Завдання прийняв до виконання студент _____ Я.М. Поліщук.

11. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи
Тема обліку дебіторської заборгованості є актуальною в сучасних умовах господарювання, зокрема, для досліджуваного підприємства ТОВ «Профріелтінг». Випускна кваліфікаційна робота містить поглиблений аналіз спеціальної наукової літератури, норм та вимог законодавства щодо обліку об'єкта дослідження. У роботі представлена характеристика підприємства, аналіз основних показників його діяльності за останні п'ять років, у додатках містяться форми фінансової звітності. Висвітлено питання фінансового обліку дебіторської заборгованості, наведено первинні документи, облікові реєстри підприємства, запропоновано практичні шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості та покращення управлінської звітності, які заслуговують на увагу. Випускна кваліфікаційна робота виконана згідно з встановленими вимогами, має наукову та практичну цінність. Суттєві недоліки в роботі відсутні. Поліщук Я.М. показала, що може застосовувати здобуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і добре орієнтується в тематиці роботи. Вважаю, що виконана випускна кваліфікаційна робота Поліщук Я.М. може бути допущена до захисту та заслуговує на позитивну оцінку.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ С.М. Семенова.

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки Поліщук Я.М. може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ С. Я. Король

Завідувач кафедри
обліку та оподаткування _____

О.В. Фоміна

« ____ » грудня 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ.....	6
1.1 Економічна сутність та класифікація дебіторської заборгованості... 6	
1.2 Концептуальні засади обліку дебіторської заборгованості.....	155
Висновки за розділом 1	222
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТОВ«ПРОФРІЄЛТІНГ».....	233
2.1 Організація фінансового обліку дебіторської заборгованості	233
2.2 Методика обліку дебіторської заборгованості ТОВ «Профрієлтінг»	30
2.3 Відображення у звітності підприємства дебіторської заборгованості	388
Висновки за розділом 2.....	433
РОЗДІЛ 3. ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ПРОФРІЄЛТІНГ».....	444
3.1 Характеристика стану управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Профрієлтінг».....	444
3.2 Удосконалення системи облікового забезпечення управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Профрієлтінг».....	555
Висновки за розділом 3.....	588
ВИСНОВКИ	6060
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	655
ДОДАТКИ	744

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах роботи комерційних підприємств особливо в кризових умовах підвищується відповідальність за фінансові результати діяльності перед інвесторами. Важливого значення набуває питання оцінки та зміцнення фінансової стійкості суб'єктів господарювання, забезпечення їх платоспроможності. В зв'язку з цим велика увага приділяється дебіторській та кредиторській заборгованості, контролю за їх змінами, який спрямований, перш за все, на забезпечення платоспроможності підприємства, що забезпечується раціональною системою розрахунків з партнерами по бізнесу. Дебіторська заборгованість становить значну частину активів підприємства, яка в частині простроченої вибуває з розрахунків фінансової стійкості організації. Необхідні нові підходи до аналізу й оцінки дебіторської заборгованості. А практична затребуваність досить висока у діючих підприємств, які опинилися в скрутних фінансових умовах діяльності. Все це робить обрану тему дослідження досить актуальною.

Ступінь розробленості проблеми. Різні аспекти обліку та управління дебіторською заборгованістю досліджували багато науковців. У вітчизняній науковій літературі облік дебіторської заборгованості знайшов відображення в працях Акімова Н.С., Білик М.Д., Кияшко О.М., Сколотій Л.О., Ткаченко Н.М., Топоркова О.В., Євлаш Т.О., Говоруха О.О. та ін. Управління дебіторською заборгованістю досліджували Власюк Г.В., Говорушко Т.А., Ситник І.П., Нашкерська М.М., Шелудько В.М. Також серед дослідників актуальним питанням є порівняння міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку щодо відображення дебіторської заборгованості. Важливим є питання формування облікової політики в частині дебіторської заборгованості, яким займалися БутинецьФ.Ф., Житний П.Є., Жук В.М., Загородній А.Г., Кужельний М.В., Сопко В.В., Чумаченко М.Г. та інші. Галузеві особливості формування дебіторської заборгованості досліджували Власова Н.О., Носач Л.Л., Кияшко О. М., Федорченко О.Є., Якімова Л. П.

Мета випускної кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні теоретико-методичних основ обліку дебіторської заборгованості та розробці рекомендації щодо їх удосконалення та покращення системи облікового забезпечення управління дебіторською заборгованістю на прикладі ТОВ «Профріелтінг».

Відповідно до мети сформовані наступні *завдання*:

- визначити економічну сутність та навести класифікацію дебіторської заборгованості;
- з'ясувати концептуальні засади обліку дебіторської заборгованості;
- дослідити організацію обліку дебіторської заборгованості;
- розглянути методичку обліку дебіторської заборгованості;
- проаналізувати порядок відображення у звітності підприємства інформації про дебіторську заборгованість;
- надати характеристику стану управління дебіторською заборгованістю підприємства ТОВ «Профріелтінг»;
- запропонувати шляхи удосконалення системи облікового забезпечення управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Профріелтінг».

Об'єктом дослідження виступає облік дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг»

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційно-методичних та практичних питань, пов'язаних з бухгалтерським обліком дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг».

Інформаційною базою дослідження послужили наукові праці вітчизняних науковців в галузі обліку, фінансів, аналізу, а також по проблемам управління дебіторською заборгованістю, формування і вдосконалення кредитної політики підприємства. Також дослідження спирається на нормативні документи законодавчих і виконавчих органів влади України, праці науковців в галузі обліку, фінансів, аналізу, управління, електронні наукові публікації в мережі інтернет, практичні дані про діяльність ТОВ «Профріелтінг».

Методами дослідження при написанні випускної кваліфікаційної роботи є діалектичний метод пізнання: аналіз, синтез, індукція, дедукція,

абстрагування, порівняння, групування, що передбачає вивчення економічних явищ в розвитку і взаємозв'язку, загальнонаукові прийоми економічного аналізу, методи системного, порівняльного аналізу, графічного відображення, методи теорії статистики і економічного аналізу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробці науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо удосконалення організації і методики обліку дебіторської заборгованості підприємства, а саме:

- систематизовано робочий план рахунків обліку дебіторської заборгованості підприємства, запропоновані аналітичні субрахунки дозволять отримати більш повну інформацію про склад, динаміку та терміни погашення дебіторської заборгованості для задоволення потреб ефективного управління та своєчасної інкасації;

- для покращення обліку та контролю за своєчасною оплатою дебіторської заборгованості та контролю ефективності дій по її стягненню розроблено форму внутрішньої звітності «Відомість обліку інкасації дебіторської заборгованості та контролю платіжної дисципліни дебіторів», яка містить класифікацію дебіторської заборгованості за термінами непогашення, інформацію про вжиті заходи та їх результати по кожному дебітору.

Практичне значення одержаних результатів полягає в уточненні та доповненні практичної основи організації і методики обліку дебіторської заборгованості підприємства. Результати роботи можуть бути впроваджені в практичну діяльність ТОВ «Профріелтінг» та інших підприємствах галузі.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дослідження висвітлено у статті «Актуальні питання обліку дебіторської заборгованості підприємства», опублікованій у Збірнику наукових статей магістрів «Облік і оподаткування у господарській діяльності» КНТЕУ (2020 р.) [46].

Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, що містять таблиць, рисунків, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

1.1. Економічна сутність та класифікація дебіторської заборгованості

Діяльність кожного підприємства пов'язана з розрахунково-платіжними операціями, які не обходяться без наявності дебіторської заборгованості. Це є природним явищем економічних відносин. Від того, як на підприємстві організована робота по управлінню дебіторською заборгованістю залежить фінансовий стан і майбутній розвиток господарюючого суб'єкта. У зв'язку з цим, існує необхідність у вивченні сутності поняття дебіторської заборгованості та її функціональних ознак.

Крім того, оцінюючи заборгованість у структурі Балансу (Звіту про фінансовий стан) суб'єкта господарювання, варто враховувати, що однією з її ознак є фінансування діяльності у майбутньому залежно від встановлених термінів розрахунків за договорами. Таким чином, заборгованість підприємства свідчить про розвиток майнового та фінансового потенціалів і водночас може призводити до зниження рівня платоспроможності. Тому управління дебіторською заборгованістю є однією з найважливіших складових системи господарювання [22, с. 154].

На сьогоднішній день в економічній літературі представлено значну кількість різних визначень того, що слід розуміти під дебіторською заборгованістю (табл. 1.1). На думку Бланка І.О., дебіторська заборгованість є сумою заборгованості на користь підприємства за наданий ним комерційний кредит, споживчий кредит, а також за попередню оплату продукції, що купується [5]. За визначенням Кияшко О.М. – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату, що виникла в результаті минулих подій, яку кредитор має право вимагати відшкодувати [29].

**Огляд наукових шкіл (підходів) щодо визначення сутності
«дебіторська заборгованість»**

Джерело	Визначення поняття «дебіторська заборгованість»
1	2
Білик М.Д.	Це матеріальні ресурси, не оплачені контрагентами, або готівка, що вилучена у підприємства
Бланк І.О.	Є сумою заборгованості на користь підприємства за наданий ним комерційний кредит, споживчий кредит, а також за попередню оплату продукції, що купується
Гнатенко Є.П. Волошина В.В.	Це елемент оборотних коштів, її зменшення знижує коефіцієнт покриття. Тому необхідно вирішувати завдання не тільки зниження дебіторської заборгованості, але також її збалансованості з кредиторською
Городянська Л.В., Сук Л.К.	Частина оборотного капіталу
Гуня В.О.	Один із найважливіших складників кредитної діяльності підприємства, один з елементів для розрахунку показників її результативності
Іванов Є.О.	Це боргові права до покупців
Кияшко О.М.	Це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату, що виникла в результаті минулих подій, яку кредитор має право вимагати відшкодувати
Кужельний М.В. Лінник В.Г.	Визнається як актив, коли підприємство має юридичне право отримувати грошові кошти
Євлаш Т.О.	Матеріальні ресурси, які не оплачені контрагентами, або готівка, яка вилучена з кругообігу грошових коштів
Матицина Н.О.	Розмір неспроможності суб'єкта підприємницької діяльності виконати грошові зобов'язання перед підприємством після настання встановленого договором строку їх оплати
Лігоненко Л.О.	Майнові вимоги до інших осіб, що є боржниками в правовідносинах, які виникають за різних обставин та включені до майна підприємства
Сурніна К.С.	Це матеріальні ресурси, що не оплачені контрагентами, або готівка, що вилучена з обігу грошових коштів
Шевченко Б.О.	показник фінансового стану підприємства, який являє собою суму заборгованості на користь підприємства на певну дату за наданий комерційний та споживчий кредити покупцям, а також авансування постачальників, щодо яких у підприємства з'являється майнове право вимоги оплати боргу. При цьому такі відносини мають документальне підтвердження.

Джерело: складено на підставі [2, 3, 5, 14, 20, 23, 28, 29, 32, 58, 70, 81]

Найбільш цікаве визначення, на нашу думку, дає Євлаш Т.О., а саме, що дебіторська заборгованість є матеріальними ресурсами, які не оплачені контрагентами, або готівка, яка вилучена з кругообігу грошових коштів [20, с. 36]. Лігоненко Л.О. пов'язує дебіторську заборгованість з майновими вимогами до інших осіб, що є його боржниками в правовідносинах, які виникають за різних обставин та включені до майна підприємства. Найбільш же поширеним є визначення сутності дебіторської заборгованості як частини оборотного капіталу, а також вимоги на його отримання у вигляді готівки, матеріальних та інших ресурсів від господарюючих суб'єктів. Так вважали Городянська Л.В., Сук Л.К. [14, с. 18].

З наведених підходів до визначення поняття «дебіторська заборгованість» видно, що всі автори дотримуються практично єдиного контексту. В основу цього твердження, на наш погляд, закладено балансове рівняння, виведення якого здійснюється властивостями подвійного запису, де відображення будь-якої з операцій, що здійснюється господарюючим суб'єктом, виконується в одній і тій ж сумі, як по дебету, так і по кредиту різних рахунків, і організація в цьому випадку, може виступати як дебітором, так і кредитором.

Сопко В.В. визначає дебіторську заборгованість як суму заборгованості на користь підприємства на певну дату за наданий комерційний та споживчий кредити покупцям, а також авансування постачальників, щодо яких у підприємства з'являється майнове право вимоги оплати боргу і є показником фінансового стану підприємства [72, с. 256].

Таким чином, дане поняття можна визначити як кредит, наданий контрагентами, в тому випадку, коли організація-покупець отримує товари і послуги від контрагентів, а ті в свою чергу не вимагають термінової оплати. Такий варіант продажу є, безумовно, простим і оперативним, дозволяє оптимізувати продаж і прискорити процес реалізації продукції. Але варто зазначити, що відстрочку платежу слід надавати тільки тим контрагентам, платоспроможність яких можна оцінити. Низька платоспроможність підприємств-покупців може привести до зростання дебіторської заборгованості,

що в свою чергу веде до відволікання коштів з обороту підприємства. Даний кредит не є безкоштовним, оскільки в разі прострочення покупцю необхідно виплачувати відсотки і штрафні санкції.

Однією з відмінних рис дебіторської заборгованості є часовий розрив між товарною угодою і її оплатою. Важливо відзначити, що дебіторська заборгованість значним чином впливає на фінансовий стан підприємства, продуктивність використання капіталу в обороті і на величину прибутку.

Таким чином, вивчаючи сутність дебіторської заборгованості, сформульовану в різних джерелах, можна віднести дебіторську заборгованість до категорії господарських відносин, що виникають внаслідок фінансових зобов'язань одного суб'єкта перед іншим. Дебіторська заборгованість визначає майбутню економічну вигоду.

Процес появи заборгованості залежить від наявності ризиків при здійсненні взаєморозрахунків між підприємствами за результатами проведення певних операцій. До таких ризиків можна віднести: виробничі, фінансові, операційні, ринкові, непередбаченої конкуренції, бізнес-ризиків, вибору ненадійного контрагента, реалізаційні, кредитні, митні, рейдерства, умисного банкрутства тощо. Врахування ризиків як особливої складової механізму маневрування у діяльності є способом захисту інтересів підприємства від неплатежів і умовою прийняття оптимальних рішень [68, с.53].

Дебіторська заборгованість завжди повинна бути обґрунтованою і виправданою. Має існувати рівновага між залученням нових покупців, шляхом демократичної політики відстрочки платежів, кредитів з ризиком втрат від коштів, що відволікаються з обороту, ризиком втрат від інфляції.

Для будь-яких компаній політика жорстких заходів по відношенню до замовників буде не вигідна в порівнянні з політикою лояльності для покупця (знижок, пілґ), тому що відбудеться відтік клієнтів. Повноцінний комплекс заходів з управління заборгованістю повинен бути пріоритетом для компанії - якщо покупці не будуть вчасно проводити оплату, підприємство не зможе розплачуватися з постачальниками.

Кошти, які складають дебіторську заборгованість компанії, можуть відволікатися з участі в господарському обороті, що в підсумку буде негативним явищем для фінансового стану підприємства. Зростання дебіторської заборгованості може спровокувати фінансовий крах компанії, отже, бухгалтерській службі потрібно організувати належний контроль над станом розрахунків з дебіторами, що зможе допомогти своєчасному стягненню коштів.

Отже, правильне відображення в обліку дебіторської заборгованості в поєднанні з кредиторською має виключно важливе значення, оскільки суми балансових залишків за цими заборгованостями і періоди оборотності кожної з них впливають на платоспроможність підприємства.

Як слушно зауважує Давидюк Т.В., правильне визнання та оцінка поточної дебіторської заборгованості впливають на достовірність облікових даних, а також на ефективність їх відображення у фінансовій звітності [17, с. 103]. Але чіткого порядку визнання дебіторської заборгованості в економічній літературі не існує, проте Бутинець Ф.Ф. рекомендує здійснювати визнання дебіторської заборгованості активом одночасно з визнанням доходу від реалізації [7, с. 756]. На думку Топоркової О.В. при визначенні дебіторської заборгованості необхідно враховувати момент, в який підприємство передає покупцю ризики і вигоди, пов'язані з переходом права власності на продукцію (товар), а також має бути вивчена угода між ними та безпосередньо обставини операції. На вивченні обставин угод наголошує і Голов С.В., оскільки передача ризиків та вигід від володіння відбувається не одночасно з передачею юридичного права власності або з передачею у володіння. За міжнародними стандартами бухгалтерського обліку визнання фінансового активу відбувається тоді, коли організація стає стороною контракту (договори) [33-38].

Відповідно до П(С)БО 10 дебіторська заборгованість є активом при існуванні ймовірності отримання підприємством майбутніх економічних вигод та якщо може бути достовірно визначена її сума (рис. 1.1) [50].

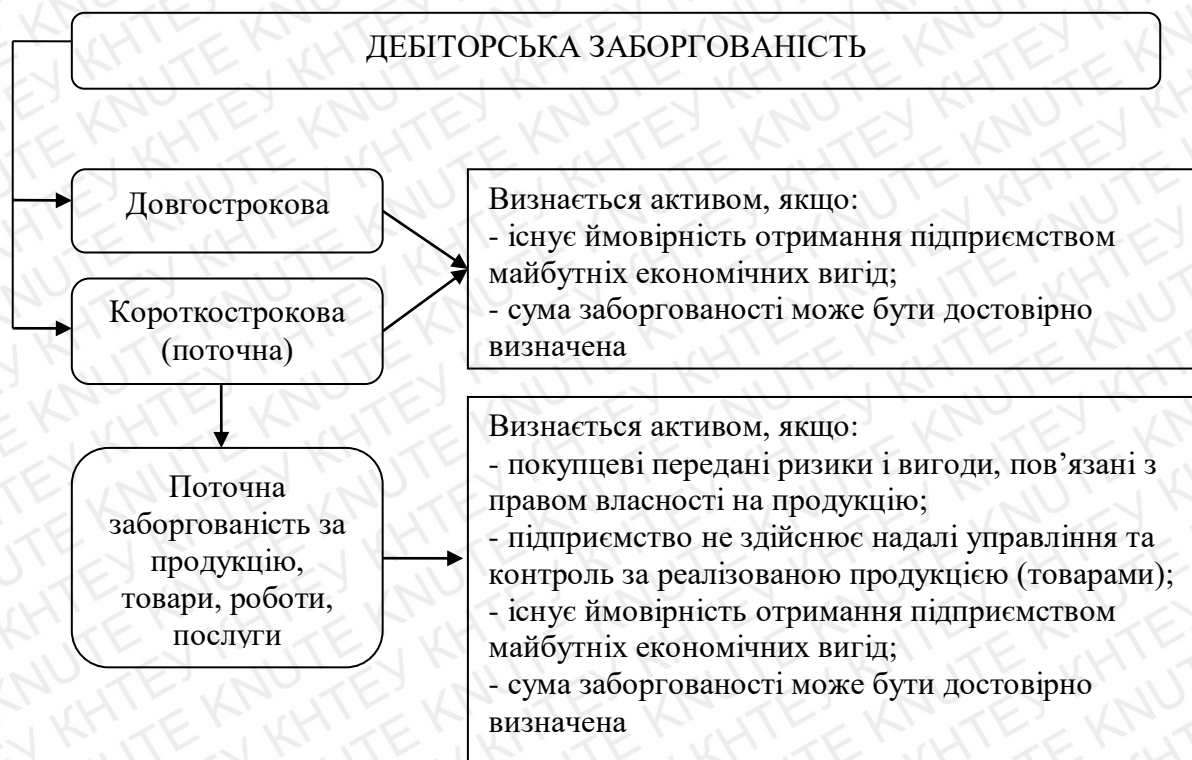

Рис. 1.1. Критерії визнання дебіторської заборгованості активом

Джерело: [50, 58]

Дебіторська заборгованість має певні терміни, в які вона повинна бути погашена. Залежно від часу настання термінів погашення дебіторська заборгованість може кваліфікуватися як:

- а) поточна (короткострокова). У цьому випадку погашення боргу має здійснитися в строк не пізніше 12 місяців після настання звітної дати;
- б) довгострокова. Цей вид боргу передбачає його погашення в строк пізніше ніж через рік після закінчення звітної дати.

Залежно від дотримання обумовлених термінів надходження оплати в рахунок її погашення дебіторська заборгованість може кваліфікуватися як нормальна і прострочена (сумнівна, безнадійна (рис. 1.2)).

Нормальна дебіторська заборгованість - це борг за отриманий товар або надані послуги, дата оплати яких ще не наступила, але при цьому споживач вправі їх використовувати на свій розсуд; або ж постачальнику було здійснено переказ авансового платежу за поставку продукції.

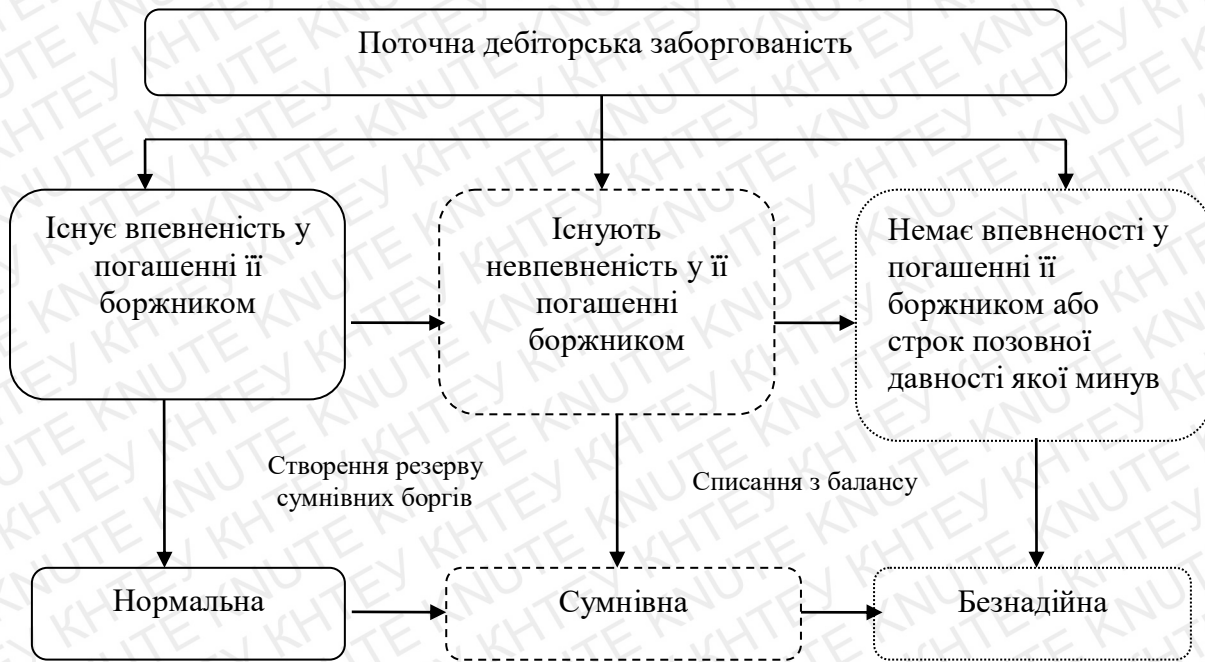

Рис. 1.2. Класифікація поточної дебіторської заборгованості

Джерело: [50]

Прострочена - це сума боргів за отриманий товар або надані послуги, оплату за які не було здійснено в термін, затверджений сторонами при підписанні договору. При цьому ступінь ймовірності стягнення (погашення) простроченої дебіторської заборгованості надає можливість умовно розділити таку дебіторську заборгованість на сумнівну (борг був прострочений і цей факт не був підтверджений самим кредитором) і безнадійну (борг, термін погашення якого вже давно закінчився. При цьому компанія не може просити клієнта повернути товар, оскільки термін подачі позовної заяви закінчився). По відношенню до сумнівної заборгованості створюється резерв під її знецінення, а безнадійна заборгованість списується на збитки підприємства.

Садовська І.Б., окрім сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості за своєчасністю погашення виділяє дебіторську заборгованість, строк оплати якої не настав та дебіторську заборгованість, не сплачену у строк [68, с. 213].

Окрім сумнівної та безнадійної доцільно виділити надійну дебіторську заборгованість. Дебіторська заборгованість буде надійною, якщо контрагент надав підтвердження того, що він виконає свої зобов'язання в майбутньому. Заборгованість буде вважатися надійною і в тому випадку, якщо вона підкріплена будь-якої гарантією, наприклад заставою майна..

Грунтуючись на знаннях про види заборгованості та відповідно до термінів погашення суми боргу, організацією можуть плануватися грошові потоки, а також виставлятися вимоги про погашення прострочених сум в досудовому або судовому порядку.

Також виділяють «об'єктний» (в залежності від об'єкта виникнення заборгованості) признак - класифікаційна ознака, за якою дебіторська заборгованість ділиться на [70]:

- заборгованість за товари, роботи, послуги;
- векселі до отримання;
- переплата за податками та платежами до бюджету та позабюджетних фондів;
- дебіторська заборгованість по розрахункам з персоналом;
- інша дебіторська заборгованість.

Інформація про види заборгованості по об'єктах дозволяє юридично вірно організувати розрахунки з дебіторами і здійснювати деталізацію заборгованості по рахунках і субрахунках бухгалтерського обліку.

Слід зазначити, що велике значення має класифікація дебіторської заборгованості за контрагентами. Чинним Планом рахунків було передбачено виділення заборгованості вітчизняних і іноземних покупців. Однак для отримання власниками достовірної фінансової інформації необхідно здійснювати деталізований аналітичний облік дебіторської заборгованості за різними ознаками в розрізі вітчизняних і зарубіжних покупців. Крім того, якщо збільшення обсягу реалізації пов'язане з освоєнням виробництва і продажем нових товарів, розрахованих на інше коло покупців в порівнянні зі

сформованим, то можливі суттєві зміни як динаміки, так і питомої ваги заборгованості, в тому числі і простроченої.

Розглянуті класифікаційні ознаки дебіторської заборгованості допоможуть удосконалити інформаційну базу аналізу, що сприятиме прийняттю правильних рішень, які стосуються управління дебіторською заборгованістю.

З огляду на вищесказане, виникає можливість сформувати визначення дебіторської заборгованості як зобов'язання юридичних, фізичних осіб, які є частиною оборотних коштів підприємства, вилучених з обігу в якості кредиту контрагенту, величина яких здатна впливати на фінансовий стан і фінансові результати діяльності підприємства, пов'язаних з ризиком неповернення боргу.

Виробничо-комерційний цикл компанії включає в себе: отримання і зберігання товарно-матеріальних цінностей з виробництва, перерахування грошових коштів в якості авансу постачальникам, зберігання і реалізацію готової продукції, а також погашення дебіторської заборгованості. Факторами, які впливають на рівень дебіторської заборгованості, є ємність ринку; вид продукції; ступінь насиченості ринку тієї чи іншої продукцією; прийнята в компанії політика розрахунків з клієнтами.

Ефективне управління поточною дебіторською заборгованістю спрямоване в першу чергу на оптимізацію розміру і забезпечення своєчасної інкасації заборгованості покупців за отримані товари, роботи, послуги. Також особлива увага має приділятися кредитній політиці, спрямованій на підвищення обсягів реалізації. Механізм управління дебіторською заборгованістю – це процес всебічного впливу на величину дебіторської заборгованості, який дозволяє забезпечити як оптимальний економічний стан підприємства, так і найкращий рівень рентабельності, підвищений за рахунок зростання обороту з відстрочкою платежу. Всебічність впливу - це система взаємодії (поєднання підходів) всіх підсистем управління підприємства на скорочення ризику неповернення боргу.

1.2. Концептуальні засади обліку дебіторської заборгованості

В умовах, коли інтенсивно розвивається міжнародне співробітництво та національного законодавства у сфері бухгалтерського обліку приводиться до норм міжнародних стандартів, особливої актуальності набуває облік дебіторської заборгованості.

Бухгалтерський облік - одна зі складових системи обліку на підприємстві є процесом формування інформації, яка узагальнюється в формах фінансової звітності. Основним завданням бухгалтерського обліку є створення достовірної облікової інформації з метою формування достовірної фінансової, податкової, статистичної звітності для прийняття на її основі управлінських рішень.

Організація бухгалтерського обліку в Україні регламентована законодавчими і нормативно-правовими актами [15, 24, 25, 44, 45, 47-57, 60-65]. Система нормативного регулювання бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості включає в себе всю сукупність нормативно-правових актів, які встановлюють порядок організації бухгалтерського обліку з відповідними контрагентами - покупцями і замовниками, постачальниками та підрядниками (за авансами виданими) і т.д. Характеристика нормативно-правових актів, які регулюють питання організації та обліку дебіторської заборгованості, надана в Додатку А.

Залежно від призначення і статусу нормативно-правових актів систему нормативного регулювання бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості можна представити у вигляді чотирьох рівнів. Перший рівень системи нормативного регулювання бухгалтерського обліку та відображення в звітності дебіторської заборгованості представлений Законами, постановами Уряду. Другий рівень включає в себе національні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. На третьому рівні - методичні вказівки, рекомендації, інструкції, які покликані конкретизувати зміст стандартів бухгалтерського обліку відповідно до галузевих особливостей. Четвертий рівень представлений

робочими документами підприємства, до яких, зокрема, відносяться: облікова політика, графік документообігу, робочий план рахунків.

Бухгалтерський облік дебіторської заборгованостей в Україні регулюється такими законодавчими актами: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [61], П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [50], П(С)БО 15 «Дохід» [52], П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» [51], Податковий кодекс України [45]. Порівняльний аналіз визнання, оцінки, та припинення визнання дебіторської заборгованості в обліку згідно з Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та МСБО подано в Додатку Б [23].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», національні стандарти бухгалтерського обліку не повинні суперечити міжнародним [61]. Щодо обліку дебіторської заборгованості це означає, що ПСБО 10 «Дебіторська заборгованість» [50] та інші, в яких піднімається питання дебіторської заборгованості мають відповідати вимогам МСФЗ. При цьому слід зазначити, що на відміну від національних стандартів у зарубіжних країнах не існує окремого документу щодо регулювання дебіторської заборгованості. Окремі аспекти цього питання визначені в МСБО 1 «Подання фінансових звітів» [33], МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» [36], МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [37].

Система міжнародних стандартів фінансової звітності включає в себе ряд документів, які регулюють правила подання і оцінки дебіторської заборгованості у фінансовій звітності і він досить широкий.

Перш за все, слід відзначити МСФЗ (IAS) 1 «Подання фінансової звітності», відповідно до якого торговельна та інша дебіторська заборгованість повинна бути відображена в звіті про фінансовий стан (балансі) окремим рядком. Крім того, положення зазначеного стандарту вимагають, щоб всі активи, а отже і дебіторська заборгованість, були розділені на довгострокові (непоточні, необоротні) і короткострокові (поточні, оборотні) [33].

Відповідно до положень МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» торгова дебіторська заборгованість є фінансовим інструментом, а відповідно її визнання в балансі і подальша оцінка підкоряються всім правилам, що діють для фінансових інструментів [37]. Так, фінансовим активом є право отримати грошові кошти від іншого підприємства, яке обумовлене договором. Слід зазначити, що, виходячи з цього визначення, не вся дебіторська заборгованість підприємства буде представляти собою фінансовий актив, а лише та її частина, по якій очікується надходження грошових коштів. Власне визначення дебіторської заборгованості надано в п. 108 МСФЗ (IFRS) 15 «Дохід від договорів з клієнтами», відповідно до якого дебіторська заборгованість є безумовним правом компанії на відшкодування від покупця [38].

Науковцем Кияшко О.М. зроблено докладний аналіз стану висвітлення проблем організації обліку дебіторської заборгованості в управлінні підприємством та доведено важливість організації обліку в управлінні підприємством [28, с. 44]. Автор, погоджуючись зі Сльозко Т.М. та Мазіною О.І. [71]. наголошує на обов'язковості формування «Наказу про облікову політику», де організація бухгалтерського обліку поділяється на етапи: методичний, технічний, організаційний.

В розрізі кожного з етапів поступово, у логічній послідовності здійснюється вибір об'єктів бухгалтерського обліку з вказанням їх елементів, документального підтвердження, створення відповідних номенклатур, методів проведення інвентаризації, способів обробки облікових даних, наводиться перелік облікових реєстрів, а також описується організація облікової служби [69].

Левченко З.М. для організації бухгалтерського обліку розрахунків із дебіторами пропонує систему комплексного поєднання організаційних процедур та методики обліку дебіторської заборгованості [32] (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Комплексна система організації обліку розрахунків із дебіторами

Джерело: [32]

Метою організації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві є забезпечення надання інформації про стан дебіторської заборгованості, операцій з заборгованістю, а також стан умов забезпечення здійснення контролю і управління нею.

З мети впливають такі завдання організації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві:

- вибір документів, якими оформляються операції з дебіторською заборгованістю;
- забезпечення своєчасного і достовірного відображення операцій з дебіторською заборгованістю;

- забезпечення здійснення контролю правильності оцінки дебіторської заборгованості;

- визначення обов'язків облікових працівників, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку операцій з дебіторською заборгованістю.

Перелік облікових номенклатур первинного обліку дебіторської заборгованості з первинними документами, які необхідні для фіксації відповідних облікових номенклатур відображено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Перелік облікових номенклатур первинного обліку поточної дебіторської заборгованості

№ з/п	Характеристика інформації, яка необхідна для обліку	Призначення інформації (для чого потрібні дані)	Вимірники		У яких носіях інформації фіксуються
			натуральні	вартісні	
1	Виникнення поточної дебіторської заборгованості:	Для обліку виникнення поточної дебіторської заборгованості			Первинні документи
	сума,		-	+	
	давність,		-	+	
	відсотки		-	+	
2	Відомості про стан заборгованості:	Для обліку поточного стану погашення заборгованості			ІС: Бухгалтерія, реєстри обліку
	дата погашення,		-	+	
	сума,		-	+	
	пеня		-	+	
3	Взаєморозрахунки з боржником:	Для отримання розрахунків від дебіторів			Розрахунково-платіжні відомості про погашення заборгованості
	тіло заборгованості,		+	-	
	податок,		+	-	
	загальна сума,		+	-	
	строки погашення		+	+	

Джерело: складено автором на основі [31, 68, 69, 79]

Перелік форм первинних документів поточної дебіторської заборгованості первинних облікових документів на стадії організації

первинного обліку з поточної дебіторської заборгованості відображено в додатку Г.

Для узагальнення інформації про поточну та довгострокову дебіторську заборгованість підприємства в обліку використовуються рахунки 1 та 3 класу Плану рахунків (рис. 1.4).

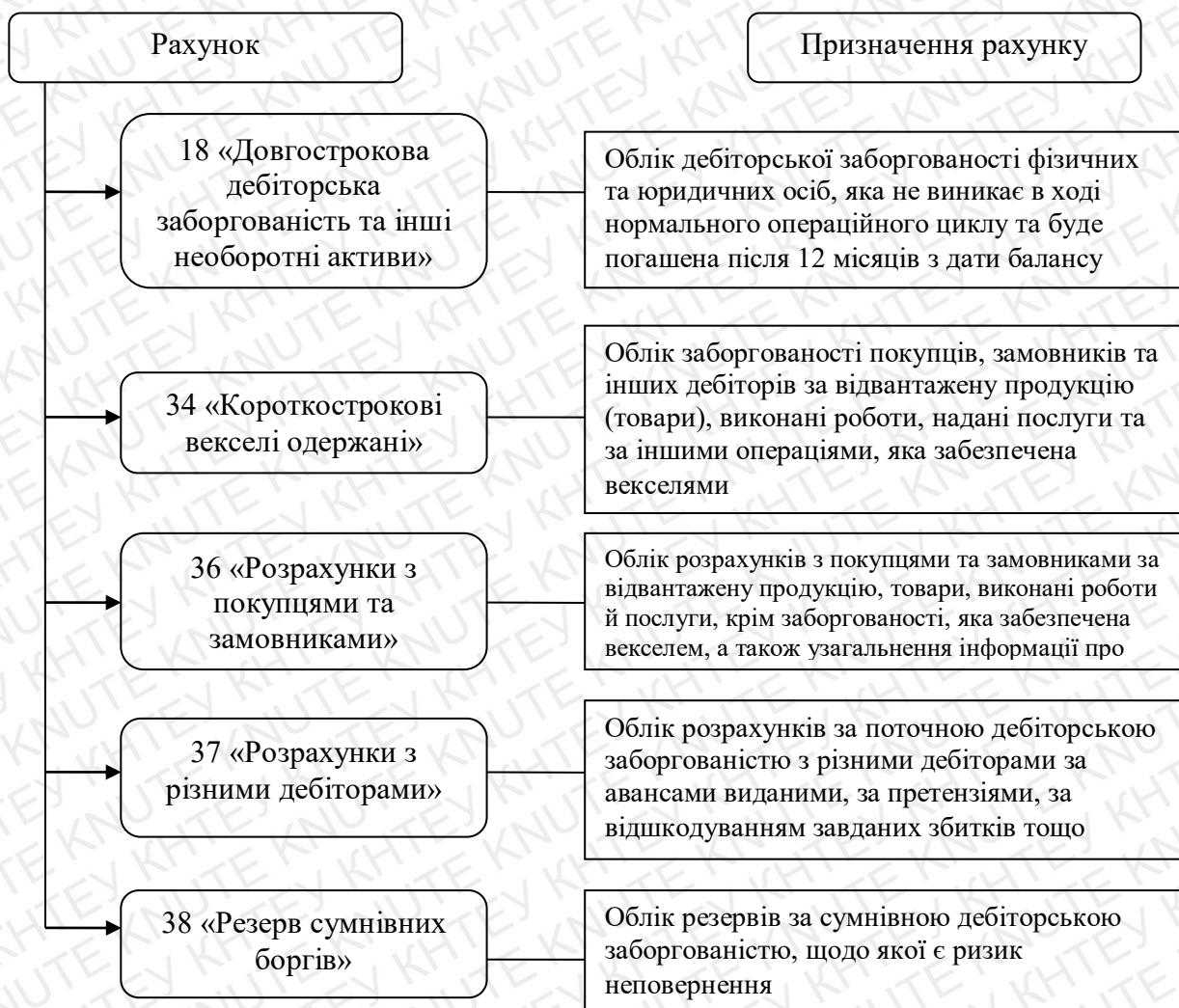

Рис. 1.4. Рахунки обліку дебіторської заборгованості

Джерело: сформовано на підставі [24, 44]

Архітектура сучасного Плану рахунків побудована в чіткій відповідності до структури звітності (інформація перших трьох класів рахунків формує актив Балансу (Звіту про фінансовий стан). Це досить упорядкована система [59, с. 212].

Розгляд підходів до класифікації дебіторської заборгованості та їх практична реалізація сприяють формуванню інформаційних потоків про неї з різних напрямків з метою здійснення управлінських функцій менеджерами підприємства і контрольних функцій власниками.

У свою чергу, це викликає необхідність організації аналітичного обліку.

Для аналітичного обліку дебіторської заборгованості призначені Відомості 3.1-3.4. Зокрема, для розрахунків з покупцями і замовниками - Відомість 3.1, яку можна вести по окремим субрахункам, де, окрім продажу для вітчизняних покупців, відображають операції експорту. Дану відомість можна вести двома способами:

1) для кожного контрагента відводиться необхідна кількість рядків, яку попередньо визначають, виходячи з можливої кількості документів, дані яких необхідно буде внести;

2) позиційним способом, тобто для кожного покупця (замовника) у відомості відводиться один рядок. Якщо протягом поточного місяця потрібно внести дані кількох документів, їх попередньо групують в листах – розшифровках, а до відомості записують підсумок по однорідним документам.

У тому вигляді, в якому Відомість 3 існує на сьогоднішній день, вона не задовольняє запитам користувачів і вимагає ведення додаткової документації. Назва цієї відомості як реєстра аналітичного обліку і її зміст несумісні. Більшою мірою вона є реєстром синтетичного обліку. Дана проблема легко вирішувана в умовах комп'ютерної обробки інформації.

Вивчення питань формування інформації про дебіторську заборгованість має проводитися в контексті вимог, що пред'являються ринковим середовищем. Задоволення потреб користувачів про стан дебіторської заборгованості слід здійснювати в розрізі різноманітних класифікаційних ознак. Однак, незважаючи на значні досягнення в питаннях класифікації, вивчення робіт сучасних вчених з питань відображення в обліку інформації про дебіторську заборгованість дає можливість стверджувати про існування недоліків і протиріч в цих питаннях.

Класифікація дебіторської заборгованості, як передумова і основа раціональної системи побудови її аналітичного обліку, не завжди береться до уваги при організації на підприємстві аналітичного обліку дебіторської заборгованості. Зазначені недоліки в побудові реєстра аналітичного обліку і необхідні напрямки його вдосконалення є важливим фактором формування даних про дебіторську заборгованість, оскільки робота з ефективного збору інформації може бути марною, якщо її фіксація не забезпечує повноти відображення.

Висновки за розділом 1

Аналіз і узагальнення наукової економічної літератури дозволили визначити дебіторську заборгованість, як зобов'язання юридичних, фізичних осіб, що є частиною оборотних коштів підприємства, вилучених з обігу в якості кредиту контрагенту, величина яких здатна впливати на фінансовий стан і фінансові результати діяльності підприємства, пов'язаних з ризиком неповернення боргу.

Дебіторська заборгованість є неминучим наслідком існуючої в даний час системи грошових розрахунків між підприємствами, при якій завжди є розрив часу платежу з моменту переходу права власності на продукцію, товар, послуги. Дебіторська заборгованість є заборгованістю кореспондуючих компаній, працівників і фізичних осіб з даною організацією, що виникла в процесі економічних відносин, тобто заборгованість з боку покупців за придбану продукцію, підзвітних осіб за отримані ними під. звіт грошові кошти та ін. Підприємства і особи, які є боржниками даної компанії, називаються її дебіторами. Для цілей обліку і аналізу дебіторську заборгованість можна розділити на поточну і довгострокову. При цьому поточну заборгованість компанія повинна отримати протягом одного року або її нормального виробничо-комерційного циклу.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТОВ «ПРОФРІЕЛТІНГ»

2.1. Організація фінансового обліку дебіторської заборгованості

Товариства з обмеженою відповідальністю «Профріелтінг» було засновано, відповідно до чинного законодавства України. Підприємство створювалось з метою отримання прибутку від господарської діяльності, направленої для задоволення потреб народного господарства і населення в товарах і послугах. До основних видів діяльності підприємства, на даний час, відноситься послуги в сфері нерухомості. В результаті багаторічної ефективної роботи діапазон можливостей компанії був суттєво розширений, що на сьогоднішній день дозволяє їй охоплювати практично всі сфери ринку нерухомості.

Для засновників і працівників ТОВ «Профріелтінг» агенції основними складовими привабливості цього бізнесу є його мобільність, різноманітність діяльності, а також постійність попиту на операції з нерухомістю в суспільстві. В своїй роботі підприємство керується принципами професійності, взаємодовіри і максимально уважного ставлення до клієнта і його ситуації щодо операцій з нерухомістю.

ТОВ «Профріелтінг» має статус юридичної особи і здійснює свою діяльність на основі господарського розрахунку, договірних відносин, набуває пов'язані з його господарською діяльністю права і обов'язки. У своїй діяльності підприємство керується діючим законодавством України, наказами, рішеннями і розпорядженнями засновника.

Дослідження стану фінансового обліку дебіторської заборгованості проведено на матеріалах ТОВ «Профріелтінг». Наказ про облікову політику підприємства представлено у додатку Д.

Організаційна структура ТОВ «Профріелтінг» зображена на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ «Профріелтінг»

Джерело: складено автором

ТОВ «Профріелтінг» очолює директор, який самостійно розв'язує усі проблемні питання діяльності підприємства, що віднесені Статутом до його компетенції; без доручення діє від імені підприємства, є представником його інтересів в усіх підприємствах, організаціях і органах; розпоряджується майном підприємства, укладає договори, видає доручення; відкриває в установах банків розрахунковий і інші рахунки підприємства; затверджує штат підприємства, видає накази, у тому числі про прийняття на роботу і звільнення з роботи, дає вказівки, що є обов'язковими для всіх працівників підприємства. У його підпорядкуванні знаходяться всі служби підприємства.

Економічна служба ТОВ «Профріелтінг» представлена бухгалтерією, яка забезпечує організацію ведення обліку. Бухгалтерія представлена головним бухгалтером, який забезпечує ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись єдиних методичних засад, встановлених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології обробки облікових даних; складання фінансової звітності на основі даних бухгалтерського обліку та подання в установлені строки користувачам.

В ТОВ «Профріелтінг» обрано журнальну форму обліку (рис. 2.2), яка ґрунтується на застосуванні журналів і відомостей, де збираються і систематизуються дані первинних документів, необхідні для синтетичного і аналітичного обліку.

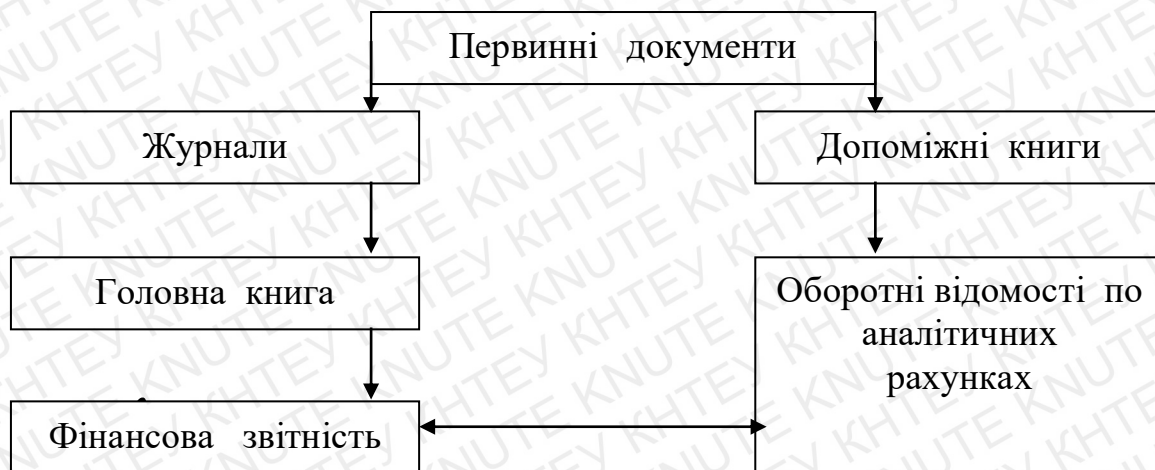

Рис. 2.2. Схема журнальної форми обліку в ТОВ «Профріелтінг»

Джерело: складено автором на основі [68]

Загальна схема організації обліку розрахунків ТОВ «Профріелтінг» – етапи та порядок ведення обліку розрахунків, представлена за допомогою рис. 2.3 (складено автором на основі [68]).

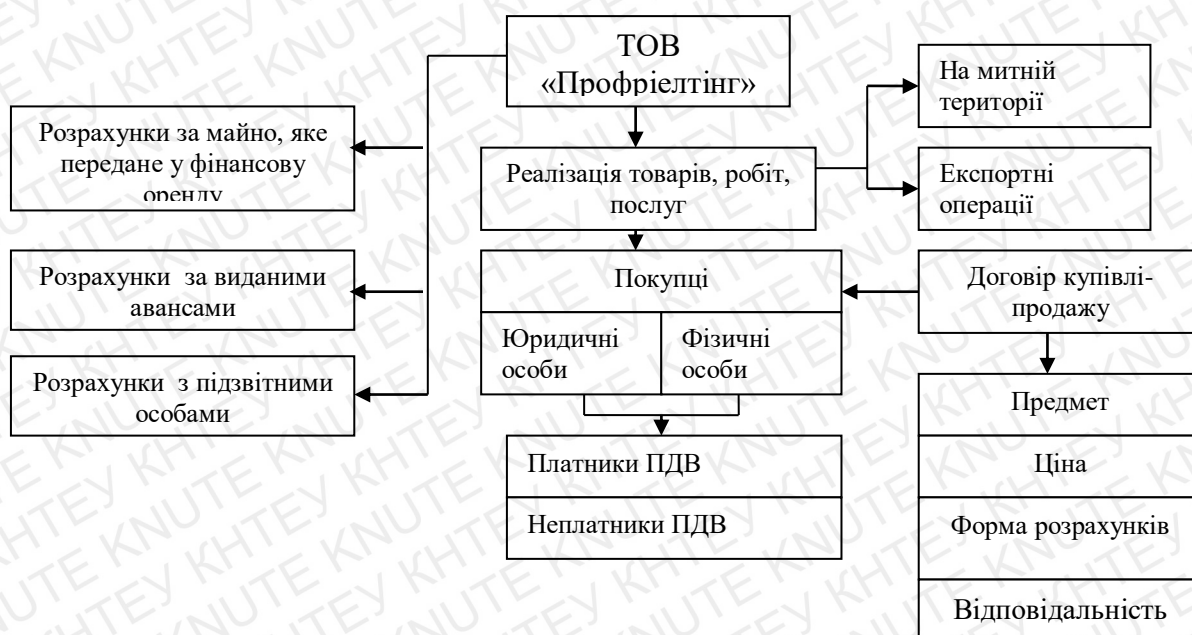

Рис. 2.3. Загальна схема обліку розрахунків ТОВ «Профріелтінг»

Джерело: складено на підставі інформації досліджуваного підприємства

Фінансовий облік на ТОВ «Профріелтінг» покликаний фіксувати інформацію про господарську діяльність підприємства. На ТОВ «Профріелтінг» основну діяльність складають процеси реалізації послуг, для яких характерне виникнення дебіторської заборгованості. Також на підприємстві є практикуються відрядження, тому існують розрахунки з підзвітними особами.

Складовими фінансового обліку довгострокової і поточної дебіторської заборгованості в ТОВ «Профріелтінг» є первинний, поточний та узагальнюючий облік (рис. 2.4).

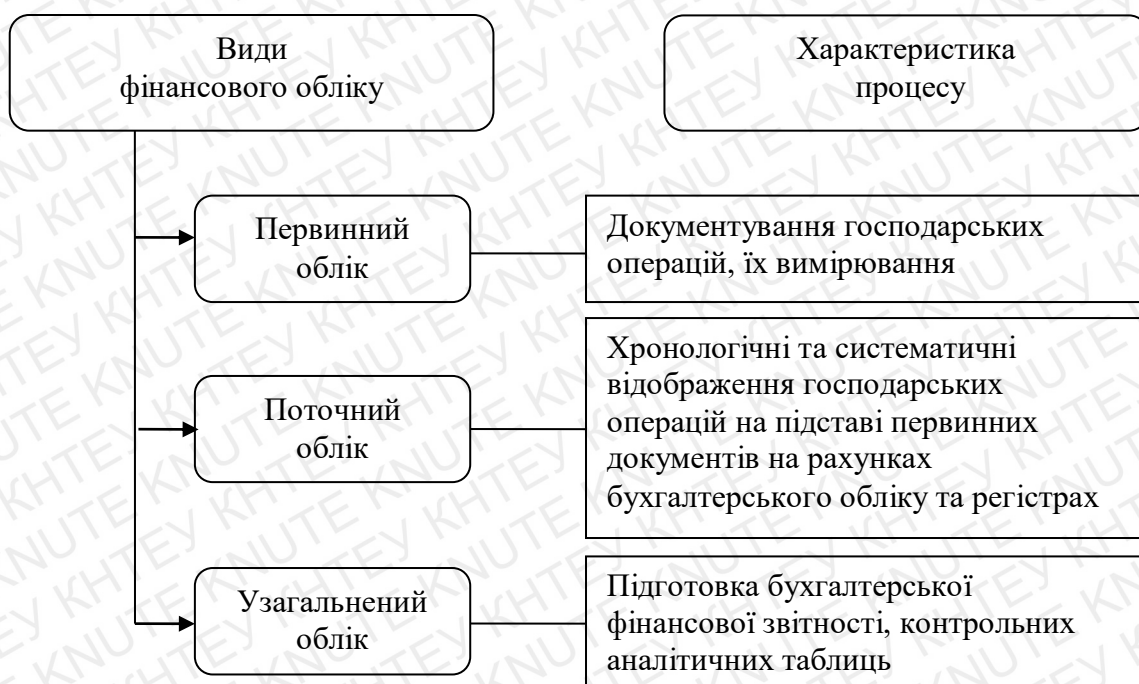

Рис. 2.4. Складові процесу фінансового обліку дебіторської заборгованості в ТОВ «Профріелтінг»

Джерело: складено автором на основі [42, 50, 63, 68]

Основним документом, який визначає взаємовідносини між ТОВ «Профріелтінг» і підприємством-замовником (або фізичною особою) є договір з вітчизняним або контракт з іноземним контрагентом. У договорі (контракті) обов'язковим є найменування, адреси, платіжні реквізити та форма розрахунків; найменування послуги, вартість, терміни і спосіб її здачі; відповідальність сторін за невиконання договірних зобов'язань

В ТОВ «Профріелтінг» приділяється значна увага організації первинного обліку, оскільки бухгалтерський облік ведеться на підставі первинних облікових документів і які є гарантією достовірності бухгалтерських даних і всі процеси і операції, відповідно до законодавства в сфері ведення бухгалтерського обліку, повинні відображатися в первинних документах. В табл. 2.1. надано перелік форм первинних документів поточної дебіторської заборгованості та відмічено ті, які використовуються в ТОВ «Профріелтінг».

Таблиця 2.1

Перелік форм первинних документів для відображення поточної дебіторської заборгованості

№ з/п	Назва документа	Номер форми типової або згідно з розробками підприємства	Формат документа	Призначення документа
1	2	3	4	5
1	Накладна*	П-3.	Типова форма	Для відображення товарів/послуг.
2	Рахунок-фактура*	Ф. № 868.	Типова форма.	Розкриття основної інформації про покупця товарів/послуг.
3	Рахунок*	П-5.	Типова форма.	Для обліку товарів/послуг.
4	Акт прийнятих робіт, послуг*	П-14.	Довільна форма.	Інформація про надані роботи/послуги.
5	Податкова накладна*	Згідно з наказом МФУ № 743	Типова форма.	Інформація про податкові нарахування.
6	Товарно-транспортна накладна*	№ 1-ТН.	Типова форма затверджена	Оформлення вантажу для перевезення.
7	Приймальна квитанція	3 - ПК (МС), ПК - 3 УКС	Типова форма.	Розрахунки з покупцями та замовниками
8	Бухгалтерська довідка*	-	Довільна форма.	Розрахунки за виданими авансами
9	Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт*	Наказ МФУ № 841 (в редакції Наказу МФУ № 350)	Типова форма	Розрахунки з підзвітними особами
10	Акт звіряння розрахунків*	Довільна форма	Довільна форма	Звіряння розрахунків з покупцями, замовниками
11	Комерційні акти; акти взаємозвірки; рішення суду*	Довільна форма	Довільна форма	Розрахунки за претензіями

* Використовуються на ТОВ «Профріелтінг»

Джерело: складено на підставі [2, 5, 20, 28, 58]

Зразки первинних документів представлені в додатках Е, Ж, З. Первинні документи повинні бути складені під час проведення господарської операції або відразу після неї. Наведемо приклад руху одного із первинних документів обліку дебіторської заборгованості на етапі первинного обліку (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Схема руху акту виконаних робіт, послуг на етапі первинного обліку на ТОВ «Профріелтінг»

№	Зміст роботи	Час виконання	Місце виконання	Відповідальна особа	Час роботи (хв.)
1	Заповнення реквізитів	В день виконання послуги	Бухгалтерія	Бухгалтер	30
2	Запис у реєстрі	У день надання послуги	Бухгалтерія	Бухгалтер	10
3	Передавання до архіву	В день отримання	Бухгалтерія	Бухгалтер з обліку розрахунків	20

Джерело: складено на основі практичної інформації ТОВ «Профріелтінг»

ТОВ «Профріелтінг» складає звітність за спрощеною формою згідно НП(С)БО 25 та є платником ПДВ та єдиного податку за ставкою 5%.

ТОВ «Профріелтінг» використовує Книгу (журнал) реєстрації первинних облікових документів. Оптимальний графік документообігу (табл. 2.3) і його дотримання сприяють раціональному розподілу посадових обов'язків між працівниками, зміцненню контрольної функції бухгалтерського обліку та забезпечують своєчасність складання звітності.

Таким чином, сукупність первинних облікових документів у бухгалтерському обліку представляє основний спосіб спостереження, вимірювання та реєстрації господарської діяльності підприємства. Будь-яка господарська операція, яка виникає в ході діяльності ТОВ «Профріелтінг», оформляється відповідними первинними документами. На підставі даних, що містяться в таких документах, виникає можливість реалізувати основні вимоги до бухгалтерського обліку, які включають повноту формування облікових відомостей, їх достовірність, своєчасність.

Таблиця 2.3

**Графік документообігу за поточною дебіторською заборгованістю на
ТОВ «Профріелтінг»**

Назва документа	Створення документа			Перевірка документа			Оброблення документа		Передання в архів		
	Кількість примірників	Відповідальний за оформлення	Відповідальний за виконання	Термін виконання	Відповідальний за перевірку	Хто подає документ	Термін подання документу	Хто виконує	Термін виконання	Хто виконує	Термін виконання
Рахунок-фактура	1	Менеджер		По мірі надходження	Бухгалтер	Менеджер	По мірі надходження	Бухгалтерія	По мірі надходження	Сектор приймання	На протязі місяця
Податкова накладна	1	Бухгалтер		По мірі надходження	Головний бухгалтер	Бухгалтер	По мірі надходження	Бухгалтерія	На протязі місяця	Сектор приймання	На протязі місяця
Товарно-транспортна накладна	1	Бухгалтер		По мірі надходження	Головний бухгалтер	Бухгалтер	По мірі надходження	Бухгалтерія	На протязі місяця	Сектор приймання	На протязі місяця

Джерело: складено на основі [68, 69] та практичної інформації ТОВ

Дотримання вимог, що пред'являються до оформлення господарських операцій, строгий порядок документообігу, а також персональна відповідальність кожного співробітника за складання та використання первинних документів, дотримання графіка проходження документів сприяють

достовірності бухгалтерських даних. Це відображається на прибутку підприємства, збереження його майна, і визначає ефективність управлінської діяльності. При використанні журнальної форми обліку вхідна інформація з первинних документів групується в накопичувальних відомостях, і після підрахунку підсумків переноситься до відповідних журналів, де формується вся інформація за синтетичними рахунками. Всі журнали побудовані за кредитовою ознакою, тобто кожен журнал передбачений для відображення операцій по кредиту одного або декількох однотипних рахунків в дебет різних рахунків. Підсумки журналів в кінці місяця переносяться в Головну книгу. На підставі Головної книги складається оборотна відомість і баланс.

Аналітичний облік ведеться у відомостях, на картках; за окремими рахунками - в журналах.

Особливістю облікової політики ТОВ «Профріелтінг» є формування податкової звітності згідно вимог діючого законодавства в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб та застосування національних стандартів.

2.2 Методика обліку дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг»

В Україні оцінка дебіторської заборгованості відбувається за первісною вартістю, у зарубіжних країнах – за справедливою. Також в Україні величина резерву сумнівних боргів визначається із розрахунку абсолютної суми сумнівної заборгованості або з використанням коефіцієнта сумнівності. У міжнародній практиці, крім того, ще у відсотковому відношенні від виручки при можливому розподілі дебіторів на декілька груп. Довгострокова дебіторська заборгованість в обліку і звітності відображається за теперішньою вартістю, тобто підлягає дисконтуванню, також для довгострокової дебіторської заборгованості не передбачено створення резерву сумнівних боргів. Поточна дебіторська заборгованість, яка є фінансовим активом (крім придбаній заборгованості та заборгованості, призначеної для продажу),

включається до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю, яка визначається з урахуванням резерву сумнівних боргів [50].

ТОВ «Профріелтінг» протягом досліджуваного періоду має і довгострокову і поточну дебіторську заборгованість. Незважаючи на те, що ТОВ «Профріелтінг» на спрощеній системі складання звітності відповідно до НП(С)БО 25, але користується звичайним планом рахунків та інструкцією до нього. Для обліку довгострокової дебіторської заборгованості Планом рахунків передбачено рахунок 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» [24, 44].

До цього рахунку для обліку довгострокової дебіторської заборгованості вводяться такі субрахунки [24]:

- 181 «Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду». Відображають чисті інвестиції орендодавця у фінансову оренду. За дебетом відображаються чисті інвестиції орендодавця у фінансову оренду, за кредитом - погашення заборгованості;

- 182 «Довгострокові векселі одержані». Відображають векселі, які одержані на забезпечення довгострокової дебіторської заборгованості, термін погашення якої переважає 12 місяців;

- 183 «Інша дебіторська заборгованість».

ТОВ «Профріелтінг» має ряд особливостей щодо виникнення і погашення довгострокової дебіторської заборгованості. Зокрема, протягом досліджуваного періоду були присутні операції по довгостроковій фінансовій оренді, яка визнавалась на рахунку 181, а сума, належна до оплати за даною операцією у поточному періоді відносилась на субрахунок 377. Відповідно за субрахунком 377 показувалась сума, яка підлягає погашенню у звітності періоду в частині виданої довгострокової позики працівнику з субрахунку 183. Довгострокові векселі одержані обліковуються на субрахунок 182 і в період їхнього погашення переводять на рахунок 377.

У табл. 2.4 відображено операції з обліку довгострокової дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг».

**Відображення в обліку довгострокової дебіторської заборгованості
ТОВ «Профріелтінг»**

№ п.п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1	Передано у фінансову оренду приміщення	181	712	72000,00
2	Відображається сума нарахованого податкового зобов'язання по ПДВ у сумі фінансової оренди	712	641	12000,00
3	Частину довгострокової дебіторської заборгованості по фінансовій оренді переведено до складу поточної	377	181	36000,00
4	Одержано на поточний рахунок кошти в рахунок погашення дебіторської заборгованості по фінансовій оренді	311	377	36000,00
5	Одержано довгостроковий вексель від покупця	182	361	2500,00
6	У період оплати та погашення довгострокової дебіторської заборгованості по векселях одержаних заборгованість переводять до складу поточної	377	182	2500,00
7	Одержано в касу кошти в рахунок погашення дебіторської заборгованості по векселях одержаних	301	377	2500,00
8	Видана довгострокова позика працівнику підприємства з каси	183	301	15000,00
9	У період погашення заборгованості працівником по довгостроковій позиці, вона переводиться до складу поточної дебіторської заборгованості	377	183	15000,00
10	Повернуто в касу кошти в рахунок погашення заборгованості по одержаній позиці в період її погашення	301	377	10000,00
11	Утримано із заробітної плати працівників кошти в рахунок погашення заборгованості за позиками виданими	661	377	5000,00
12	На дату прийняття рішення про продаж частки у статутному капіталі ТОВ «Престижбудсервіс» довгострокову фінансову інвестицію було переведено до складу поточної (підприємство-покупець частки ТОВ «СІ ПІ ДЖІ АССЕТС МЕНЕДЖМЕНТ»)	352	143	10004160
13	Визнано дохід від продажу фінансової інвестиції та відображено довгострокову заборгованість покупця ТОВ «СІ ПІ ДЖІ АССЕТС МЕНЕДЖМЕНТ»	183	741	10004160
14	Переведення довгострокової дебіторської заборгованості до складу поточної в період її оплати	3613	183	10004160
15	Списання дебіторської заборгованості за якою минув строк позовної давності (при ліквідації підприємства-боржника ТОВ «СІ ПІ ДЖІ АССЕТС МЕНЕДЖМЕНТ»)	38 944	3613	10004160

Джерело: складено автором за даними ТОВ «Профріелтінг»

ТОВ «Профреїлтінг» мало значну суму непогашеної дебіторської заборгованості у зв'язку з продажем частини у статутному капіталі підприємства ТОВ «Престижбудсервіс» підприємству ТОВ «СІ ПІ ДЖІ АССЕТС МЕНЕДЖМЕНТ», яке не оплатило свій борг. В результаті банкрутства останнього та завершення строку позовної давності, дебіторську заборгованість було списано на витрати (додаток К).

Аналітичний облік довгострокової дебіторської заборгованості ведеться за кожними дебітором, за видами заборгованості, термінами її виникнення та погашення. Сума довгострокової заборгованості або її частина, яка підлягає погашенню в поточному періоді, переводиться зі складу довгострокової до поточної. Також особливістю є те, що поняття сумнівної, безнадійної заборгованості та резерву сумнівних боргів стосуються саме поточної дебіторської заборгованості [50].

Особливістю обліку дебіторської заборгованості на ТОВ «Профреїлтінг» є те, що досліджуване підприємство як платник єдиного податку, що складає фінансову звітність за спрощеною формою має також право на застосування ряду спрощень в обліку та відображенні дебіторської заборгованості. А саме: ТОВ «Профреїлтінг» як мале підприємство і платник єдиного податку може не створювати резерв сумнівних боргів і всю суму дебіторської заборгованості включати до підсумку балансу за її фактичною сумою. Проте підприємству не забороняється створювати такий резерв і ТОВ «Профреїлтінг» за рішенням, викладеним у наказі про облікову політику створює такий резерв.

Крім того, продаж частини у статутному капіталі іншої юридичної особи включається до складу доходу і оподатковується єдиним податком, тому такі операції необхідно ретельно контролювати, оскільки підприємство зазнало витрату зв'язку зі списанням такої суми безнадійної заборгованості.

Облік поточної дебіторської заборгованості на ТОВ «Профреїлтінг» ведеться на рахунках 34 «Короткострокові векселі одержані», 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» та 37 «Розрахунки з різними дебіторами».

В ТОВ «Профріелтінг» облік поточної дебіторської заборгованості ведуть на рахунках 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» та 37 «Розрахунки з різними дебіторами».

За Планом рахунків рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» має субрахунки:

- 361 „Розрахунки з вітчизняними покупцями”;
- 362 „Розрахунки з іноземними покупцями”;
- 363 „Розрахунки з учасниками ПФГ”;
- 364 „Розрахунки за гарантійним забезпеченням”.

Для обліку розрахунків з замовниками в ТОВ «Профріелтінг» використовують рахунок 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками», в якому виділено наступні субрахунки:

36.1 – для розрахунку з вітчизняними замовниками:

3611-оренда,

3612-комунальні послуги,

3613 - продаж нерухомого майна, корпоративних прав;

36.2 – для розрахунків з іноземними замовниками.

За дебетом рахунку 36 бухгалтер ТОВ «Профріелтінг» відображе вартість наданої послуги, яка включає податок на додану вартість (ПДВ), що підлягає перерахуванню до бюджету, якщо контрагент є платником ПДВ. За кредитом рахунку 36 відображають суму платежу, який надійшов на рахунок ТОВ «Профріелтінг» в банку, або в касу підприємства. Сальдо рахунку 36 показує заборгованість замовників за одержану послугу, кошти за яку ще має отримати ТОВ «Профріелтінг», тобто суму поточної дебіторської заборгованості.

Аналітичний облік розрахунків із замовниками в ТОВ «Профріелтінг» ведеться по кожному замовнику, за кожним пред'явленим до оплати рахунком. На субрахунок 36.2 «Розрахунки з іноземними покупцями» аналітичний облік ведеться в гривні та валюті, обумовленій контрактом.

Приклад відображення на рахунках операцій по надання послуг замовникам унаочнює табл. 2.5.

Відображення в обліку розрахунків із замовниками ТОВ «Профріелтінг»

№ п.п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Відображено дебіторську заборгованість вітчизняного замовника за надані послуги	3611	703	12000,00
2	Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ за наданими послугами	703	641	2000,00
3	Списана собівартість наданих послуг	903	23	8500,00
4	Отримані грошові кошти від вітчизняних покупців:			
5	в касу підприємства	301	3611	4000,00
6	на поточний рахунок	311	3611	8000,00
7	Нараховано резерв сумнівних боргів	944	38	3300,00
8	Списано суму безнадійної дебіторської заборгованості вітчизняних покупців і замовників	38	3613	2550,00
9	У разі недостатності резерву сумнівних боргів суму безнадійної дебіторської заборгованості списують у інші операційні витрати	944	377	1650,00
10	Відображення безнадійної дебіторської заборгованості на позабалансовому рахунку	071	-	4200,00

Джерело: складено за даними ТОВ «Профріелтінг»

Резерв сумнівних боргів за суттю є джерелом погашення безнадійної заборгованості підприємства, тобто заборгованості, за якою минув строк позовної давності або існує впевненість у її непогашенні боржником. Списання безнадійної дебіторської заборгованості за рахунок резерву сумнівних боргів залежно від виду заборгованості показують за дебетом рахунку 38. Якщо нарахованого резерву сумнівних боргів недостатньо, тоді залишок безнадійної дебіторської заборгованості списують до складу інших операційних витрат.

Крім того, інформацію про суму списаної дебіторської заборгованості відображають і в позабалансовому обліку. Для цього списану суму показують за дебетом субрахунку 071 «Списана дебіторська заборгованість», де обліковують її не менше 3 років з дати списання. У цей час кредитор спостерігає за можливістю стягнення заборгованості в разі зміни майнового стану боржника. Остаточо списують зазначену суму із субрахунку 071 або одночасно з отриманням коштів від боржника у вигляді відшкодування заборгованості, або у зв'язку із закінченням строку обліку такої заборгованості.

У бухгалтерському обліку нарахування резерву сумнівних боргів і списання безнадійної заборгованості за рахунок такого резерву покажемо на прикладі. На 31.12.2018 р. на підприємстві значиться залишок нарахованого резерву сумнівних боргів у сумі 2288320,00 грн. Наприкінці 2019 року визнана безнадійною і списана дебіторська заборгованість в сумі 10004160,00 грн. Операції з нарахування і використання резерву показані в табл. 2.6 (дод. Ж).

Таблиця 2.6

Бухгалтерські проведення з обліку нарахування і використання резерву сумнівних боргів ТОВ «Профріелтінг»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
Залишок резерву сумнівних боргів на 31.12.2018 р.				2288320,00
1	Донараховано суму резерву сумнівних боргів на чергову дату балансу	944	38	-
2	Списано дебіторську заборгованість, визнану безнадійною, за рахунок раніше створеного резерву сумнівних боргів	38	3613	2288320,00
3	Відображено дебіторську заборгованість, визнану безнадійною, в сумі, що перевищує величину резерв сумнівних боргів	944	3613	7715840,00
4	Відображено суму безнадійної заборгованості на позабалансовому субрахунку (обліковується більше 3 років)	071	—	10004160,00
5	Списано безнадійну заборгованість з позабалансового субрахунку після закінчення строку обліку заборгованості	—	071	10004160,00

Джерело: складено за даними ТОВ «Профріелтінг»

Після проведення чергового перерахунку резерву сумнівних боргів, можливо, знадобиться відкоригувати раніше нараховану суму:

- у бік збільшення (загальна сума резерву сумнівних боргів на кінець звітного періоду більша, ніж сальдо за Кт 38) - записом Дт 944 - Кт 38;

- у бік зменшення (коли загальна сума резерву сумнівних боргів на кінець звітного періоду менша, ніж сальдо за Кт 38) - прямим записом Дт 38 - Кт 719 «Інші доходи від операційної діяльності» на різницю між розрахунковою й

обліковою сумами резерву сумнівних боргів або сторнувальним записом: Дт 944 - Кт 38

Для обліку розрахунків за поточною дебіторською заборгованістю з різними дебіторами (за авансами виданими; за претензіями, з відшкодування заподіяної шкоди, з підзвітними особами тощо) в ТОВ «Профріелтінг» використовують рахунок 37 «Розрахунки з різними кредиторами», до якого відкриті субрахунки (додаток Л.1):

371 – Розрахунки за виданими авансами;

372 - Розрахунки з підзвітними особами;

373 - Розрахунки за нарахованими доходами;

3731 - Розрахунки за нарахованими доходами (відсотки по депозиту);

377 - Розрахунки з іншими дебіторами;

3771- Розрахунки з іншими дебіторами (в національній валюті).

Бухгалтерські проводки за виданими авансами представлені в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Відображення в обліку розрахунків за виданими авансами ТОВ «Профріелтінг»

№ п.п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	З поточного рахунку ТОВ «Профріелтінг» перераховано аванс ТОВ «Бібліос»	371	311	12000,00
2	Нараховано податковий кредит по ПДВ	641	644	2000,00
3	Отримано запаси від ТОВ «Бібліос»	209	631	10000,00
4	Списується раніше відображену суму податкового кредиту	644	631	2000,00
5	Зроблено взаємозалік заборгованостей	631	371	12000,00

Джерело: складено за даними ТОВ «Профріелтінг»

Аналітичний облік ведуть за конкретним дебітором, за видами заборгованості, термінами її виникнення й погашення.

Як приклад, розглянемо використання рахунку 37 в ТОВ «Профріелтінг» для відображення операцій в бухгалтерському обліку з підзвітною особою, коли

відкривається субрахунок 372 «Розрахунки з підзвітними особами». Субрахунок є активно-пасивним. Дані про залишки на субрахунок 372 відбиваються розгорнено. Сальдо цього субрахунку може бути як дебетовим, так і кредитовим. При значному обсязі операцій з підзвітними особами для обліку коштів, виданих під звіт з певною метою, у бухгалтерському обліку доцільно відкрити додаткові аналітичні рахунки третього або четвертого порядку, наприклад: 37.21 «Розрахунки з підзвітними особами у національній валюті за службовими відрядженнями»; 37.22 «Розрахунки з підзвітними особами у національній валюті за сумами, виданими на господарські потреби» тощо. У таблиці додатку К розглянуто відображення в бухгалтерському обліку основних операцій при отриманні коштів під звіт і їх повернення.

Для обліку резерву сумнівних боргів планом рахунків бухгалтерського обліку передбачено рахунок 38 «Резерв сумнівних боргів». Незважаючи на те, що цей рахунок належить до третього класу, він є пасивним. Слід додати, що резерв сумнівних боргів нараховується тільки на суму заборгованості, що є монетарною, тобто є фінансовим активом, крім придбаної заборгованості, призначеної для продажу. Нарахування резерву сумнівних боргів дозволяє показувати монетарну поточну дебіторську заборгованість за чистою вартістю реалізації.

2.3 Відображення у звітності підприємства дебіторської заборгованості

Головний бухгалтер ТОВ «Профріелтінг» при складанні фінансової звітності дотримується основних вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Дебіторську заборгованість відносять до майна підприємств та відображають у відповідних розділах активу балансу за принципом розташування в порядку зростання ліквідності активів. Довгострокова

дебіторська заборгованість відображається в складі необоротних активів (I розділ Форми №1-м), поточна - в складі оборотних активів (II розділ Форми №1-м).

Показники дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги характеризують заборгованість покупців або замовників за надані їм продукцію, товари, роботи або послуги з відображенням резерву сумнівних боргів. У підсумок балансу включають чисту реалізаційну вартість такої заборгованості, яка визначена шляхом вирахування з дебіторської заборгованості резерву сумнівних боргів.

Інформацію про дебіторську заборгованість відображають в Балансі (Звіті про фінансовий стан) за звітний рік та «Примітках до річної фінансової звітності» (рис. 2.5).

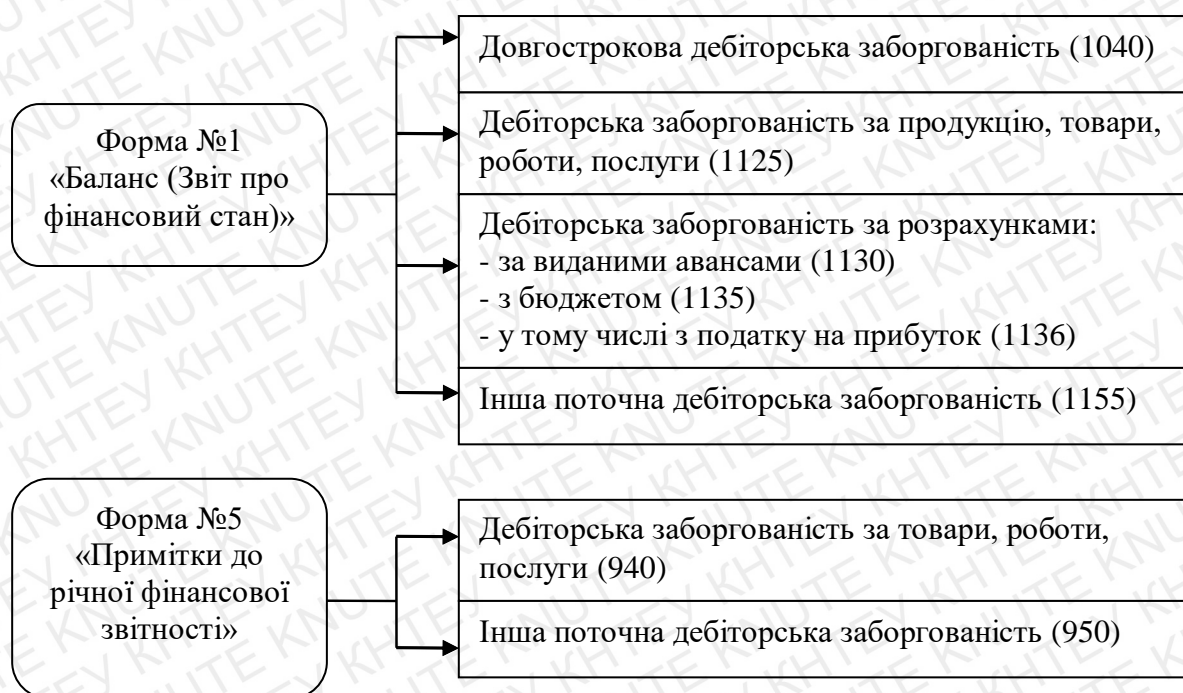

Рис. 2.5. Інформація про дебіторську заборгованість в фінансовій звітності підприємства (в дужках зазначено Код рядка)

Джерело: сформовано за даними [33, 50]

ТОВ «Профріелтінг» застосовує спрощену систему оподаткування, тому має право складати фінансову звітність за спрощеною формою, передбаченою

ПП(С)БО 25. Спрощений фінансовий звіт ТОВ «Профріелтінг» заповнюється на підставі інформації рахунків бухгалтерського обліку. Показники звіту зазначаються у тисячах гривень з одним десятковим знаком.

Довгострокові фінансові інвестиції відображають в рядку 1040.

Поточна дебіторська заборгованість:

1) за товари, роботи, послуги відображається в рядку 1125. До складу суми відповідної статті потрапляє: заборгованість покупців або замовників за реалізовану їм продукцію, товари, роботи чи послуги, включаючи забезпечену векселями заборгованість, скориговану на резерв сумнівних боргів. Величину резерву сумнівних боргів визначають за одним із методів: застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості; застосування коефіцієнта сумнівності (п. 8 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»).

Виключення безнадійної дебіторської заборгованості з активів здійснюють з одночасним зменшенням величини резерву сумнівних боргів. У разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів безнадійну дебіторську заборгованість списують з активів на інші операційні витрати. Сума відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості входить до складу інших операційних доходів (п. 11 П(С)БО 10). Дт субрахунків рахунка: 34 «Короткострокові векселі одержані»; 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»; 37 «Розрахунки з різними дебіторами» мінус Кт 38 «Резерв сумнівних боргів».

2) за розрахунками з бюджетом – рядок 1135. До складу суми відповідної статті потрапляє: визнана дебіторська заборгованість казначейських, фінансових і податкових органів, державних цільових фондів, зокрема за розрахунками з тимчасової непрацездатності Дт субрахунку: 378 «Розрахунки з державними цільовими фондами»; 641 «Розрахунки за податками»; 642 «Розрахунки за обов'язковими платежами»; 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування»; 652 «За соціальним страхуванням».

2.1) у тому числі з податку на прибуток - рядок 1136. Дебіторську заборгованість із податку на прибуток у звіті наводять окремо. Дт субрахунку: 641 (відповідний субрахунок).

3) інша поточна дебіторська заборгованість – рядок 1155. До складу суми відповідної статті потрапляє: заборгованість дебіторів, яка не включена до інших статей дебіторської заборгованості, скоригована на резерв сумнівних боргів (нетто), і яку відображають у складі оборотних активів. Дт субрахунків рахунка: 37 «Розрахунки з різними дебіторами» (крім субрахунку 378); 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»; 68 «Розрахунки за іншими операціями»; 654 «За індивідуальним страхуванням»; 655 «За страхуванням майна».

У фінансовій звітності сума заборгованості дебіторів відображається на початок і на кінець звітного періоду.

У Примітках до річної фінансової звітності наводиться інформація, яка підлягає розкриттю і не може бути в достатній мірі розкрита в інших фінансових звітах. Обсяг інформації, що розкривається, залежить від того, повинне підприємство оприлюднити свою фінансову звітність чи ні. Підприємства, які не зобов'язані цього робити, додатково до даних типової форми наводять у Примітках до річної фінансової звітності також перелік дебіторів і суми довгострокової дебіторської заборгованості.

У розділі IX «Дебіторська заборгованість» наводяться суми дебіторської заборгованості з розділу II активу форми № 1 Баланс: за видами (заборгованість за товари (роботи, послуги) та інша дебіторська заборгованість); періодами виникнення.

У розділі VII «Забезпечення і резерви» відображається величина резерву сумнівних боргів на початок та кінець року. Інформація розділу VII деталізує показники рядка 1125 форми № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан).

У податкових цілях безнадійною вважається заборгованість, яка підпадає під один з критеріїв безнадійності з п.п. 14.1.11 ПКУ. Їх усього дев'ять:

- (а) заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;
- (б) прострочена заборгованість померлої фізособи, за відсутності в неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення;
- (в) прострочена заборгованість осіб, яких у судовому порядку визнано безвісно відсутніми, оголошено померлими;
- (г) прострочена понад 180 днів заборгованість особи, розмір сукупних вимог кредитора за якою не перевищує мінімально встановленого законодавством розміру безспірних вимог кредитора для порушення провадження у справі про банкрутство;
- (д) актив у вигляді корпоративних прав або неборгових цінних паперів, емітента яких визнано банкрутом або припинено як юрособу у зв'язку з його ліквідацією;
- (е) сума залишкового призового фонду лотереї станом на 31 грудня кожного року;
- (є) прострочена заборгованість фізичної або юрособи, не погашена внаслідок недостатності майна зазначеної особи, за умови, що дії щодо примусового стягнення майна боржника не привели до повного погашення заборгованості;
- (ж) заборгованість, стягнення якої стало неможливим у зв'язку з дією обставин непереборної сили, стихійного лиха (форс-мажорних обставин), підтверджених у порядку, передбаченому законодавством;
- (з) заборгованість суб'єктів господарювання, визнаних банкрутами, або ліквідованих юросіб

Рис. 2.6. Податкові критерії визнання дебіторської заборгованості безнадійною

Джерело: сформовано за даними [45]

Щодо оподаткування ПДВ сум операцій, за якими дебіторська заборгованість покупців перетворюється в безнадійну, то така заборгованість податківцями розглядається вже як благодійна або як безоплатна передача товарів, робіт, послуг і не надає підстав для коригування зобов'язань з ПДВ, рпро що свідчать численні податкові консультації.

Отже, у фінансовій звітності обов'язково наводиться інформація щодо дебіторської заборгованості, розкриття якої вимагають національні положення (стандарти) з обліку. Підприємство повинне показувати у Примітках метод визначення резерву сумнівних боргів і його залишок за кожною статтею поточної дебіторської заборгованості. При цьому слід розкривати використання резерву у звітному році.

В органи статистики ТОВ «Профріелтінг» подає «Звіт про обсяги реалізованих послуг» 1-послуги (квартальна).

Висновки за розділом 2

У другому розділі роботи розглянуті особливості організації і методики обліку дебіторської заборгованості на підприємстві.

Складовими фінансового обліку довгострокової і поточної дебіторської заборгованості в ТОВ «Профріелтінг» є первинний, поточний та узагальнюючий облік. Основним документом, який визначає взаємовідносини між ТОВ «Профріелтінг» і замовником, покупцем є договір. ТОВ «Профріелтінг» приділяється значна увага організації первинного обліку. Представлено схему руху акту приймання-передачі виконаних робіт на етапі первинного обліку та графік документообігу за поточною дебіторською заборгованістю.

З метою надання якісної бухгалтерської інформації про заборгованість підприємства, користувачам для прийняття рішень, можна запропонувати оптимізаційну форму бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, для якої властивий високоякісний облік дебіторської заборгованості, зумовлений:

- наявністю розробки єдиного підходу до реєстрації та обліку дебіторської заборгованості в системі синтетичних рахунків;
- веденням аналітичного обліку за кожним видом дебіторської заборгованості в розроблених відомостях аналітичного обліку;
- узагальненням і накопичуванням аналітичної інформації про дебіторську заборгованість.

В ТОВ «Профріелтінг» в організації обліку виявлені деякі недоліки. Зокрема, в Наказі про облікову політику не визначено перелік облікових номенклатур з обліку дебіторської заборгованості, тому пропонуємо ТОВ «Профріелтінг» скласти перелік усіх об'єктів, які мають бути зафіксовані в первинних документах і закріпити в обліковій політиці. Тому запропоновано робочий план рахунків для досліджуваного підприємства, графік надходження до бухгалтерії первинних облікових документів з обліку поточної дебіторської заборгованості за наведеною формою.

РОЗДІЛ 3

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ПРОФРІЄЛТІНГ»

3.1. Характеристика стану управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Профріелтінг»

Для ефективного управління дебіторською заборгованістю необхідно проводити її оперативний аналіз за такими основними етапами:

- горизонтальний аналіз: оцінка динаміки величини дебіторської заборгованості в цілому і за видами:
- вертикальний аналіз: оцінка структури і структурних змін дебіторської заборгованості;
- аналіз якості дебіторської заборгованості і виявлення причин його погіршення;
- аналіз оборотності розрахунків з дебіторами і з'ясування причин її уповільнення;
- порівняльний аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості.

ТОВ «Профріелтінг» працює на доволі мінливому ринку нерухомості і спеціалізується на наданні в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна, отже, клієнтами є як комерційні структури, так і фізичні особи. На сьогодні ринок знаходиться в кризовому стані і кінцевий споживчий попит значно знизився, тому навряд чи можна вважати раціональним збереження кредитних лімітів на колишньому рівні, і виникає необхідність переглядати кредитні угоди з клієнтом.

Розглянемо основні показники на основі фінансових звітів, які представлені у дод.М. (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

**Показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «Профріелтінг» за
2015-2019 рр.**

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019 від 2015	2019 від 2018
1. Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	5827,6	4602	4499,7	4425,8	4164,4	-1663,2	-261,4
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2524,3	3190,4	2966	2916,8	2005,1	-519,2	-911,7
3. Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	3303,3	1411,6	1533,7	1509	2159,3	-1144,0	650,3
4. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	1920,4	825,2	4,7	66,2	-199,6	-2120,0	-265,8
5. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	5842,6	5189,3	4380,75	4804,7	3001,1	-2841,5	-1803,6
6. Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	1001,1	1292	1967	2401	9614	+8613,2	+7213,1
7. Середньооблікова чисельність працівників, осіб	20	20	20	20	20	x	x
8. Продуктивність праці, тис. грн./чол.	291,4	230,1	225,0	221,3	208,2	-83,2	-13,1
9. Фондовіддача, грн./грн.	0,4	0,6	0,7	0,6	0,7	+0,2	+0,1
10. Фондомісткість, грн./грн.	2,31	1,63	1,48	1,65	1,50	-0,8	-0,2
11. Фондоозброєність, грн./чол.	292,13	259,5	219,0	240,2	150,1	-142,1	-90,2
12. Рентабельність діяльності, %	32,95	17,9	0,1	1,5	-4,8	-37,7	-6,3
13. Рентабельність послуг, %	130,86	44,2	51,7	51,7	107,7	-23,2	56,0
14. Економічна рентабельність	11,4	4,9	0,03	0,4	-1,2	-12,6	-1,6
15. Фінансова рентабельність	13,2	5,4	0,03	0,4	-1,3	-14,6	-1,7

Джерело: розраховано автором за даними ТОВ «Профріелтінг»

Чистий дохід від реалізації послуг ТОВ «Профріелтінг» за останній рік зменшився з 4425,8 тис. грн. до 4164,4 тис. грн. (на 261,4 тис. грн., або на 5,9%)

при цьому собівартість реалізації зменшилася з 2916,8 тис. грн. до 2005,1 тис. грн. (на 911,7 тис. грн., або на 31,3%), тобто темп зменшення останньої був вищим, що є позитивною тенденцією, і що викликало позитивний темп приросту (збільшення на 650,3 тис. грн., або на 43,1%) результату від реалізації в 2019 році. Проте, звітний 2019 рік ТОВ «Профріелтінг» закінчило зі збитком 199,6 тис. грн., що вперше за останні 5 років і пов'язано з перевищенням інших операційних витрат (14487,6 тис. грн.) над іншими операційними доходами (12128,7 тис. грн.) на 19,5%.

За даними таблиці 3.1 ми бачимо, що середньорічна вартість основних засобів в 2019 році на 2841,5 тис. грн. менше минулорічного показника (на 37,5%) і говорить про скорочення матеріально-технічної бази ТОВ «Профріелтінг». Враховуючи специфіку діяльності ТОВ «Профріелтінг», можна сказати про негативну тенденцію, оскільки чим вище значення показника частки основних засобів в активах, тим краще підприємство забезпечене необхідною для виробництва та реалізації послуг будівлями, спорудами та іншими активами, які використовуються протягом тривалого періоду часу (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Порівняння динаміки частки основних засобів та оборотних активів в активах ТОВ «Профріелтінг» за 2015-2019 рр., у %

Джерело: розраховано автором

За досліджуваний період кількість працюючих була сталою, і, оскільки зменшився чистий дохід, знизилася і продуктивність праці. Позитивним є зростання фондівдачі та зменшення фондомісткості. Негативною тенденцією є зменшення прибутковості – всі показники рентабельності зменшилися, зокрема, економічна рентабельність з 11,4% в 2015 році до 0,4% в 2018 році. Фінансова рентабельність – відповідно з 13,2% до 0,4% і яка практично дорівнює економічній, що пов'язано з високою питомою вагою власного капіталу в структурі майна підприємства (рис. 3.2).

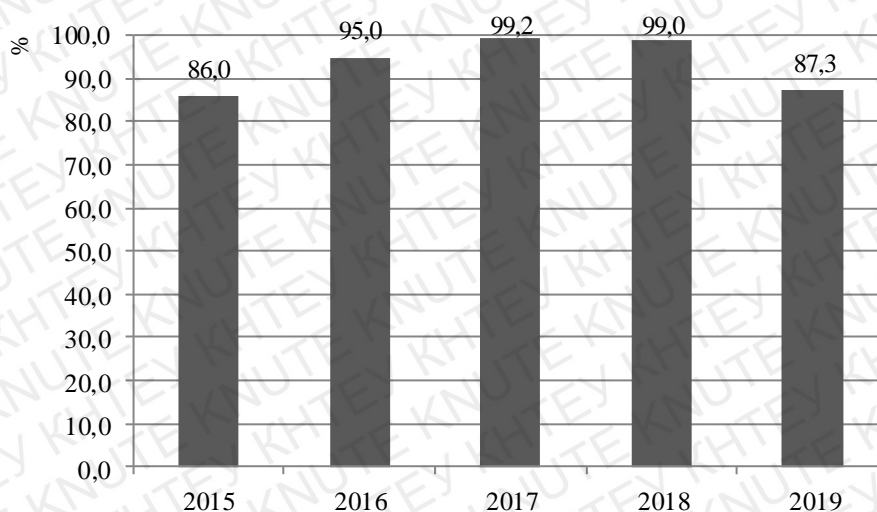

Рис. 3.2. Динаміка частки власного капіталу в майні ТОВ «Профріелтінг» за 2015-20199 рр., у %

Джерело: розраховано автором

Рентабельність діяльності вища за попередні, але також зменшилася – з 32,95% до 1,5% (2019 рік підприємство завершило зі збитком).

Аналіз дебіторської заборгованості починається з оцінки загальної величини заборгованості, загальної кількості клієнтів і виділення найбільш істотних клієнтів. В цілому за 5 років – з 2015 по кінець 2019 рр., загальна сума дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг» зросла на 3062 тис. грн. – з 10506 тис. грн. до 13568 тис. грн. (рис. 3.3). В структурі дебіторської заборгованості сталися суттєві зміни. ТОВ «Профріелтінг» в 2014 році продало частину корпоративних прав ТОВ «Престижбудсервісу» у розмірі 10004 тис.

грн. зі строком погашення 31.12.2019 р. Починаючи з 2017 року ТОВ «Престижбудсервіс» погашає заборгованість, яка за 5 років була повністю погашена, але протягом 2015-2018 рр. вона становила більше 90% всієї заборгованості.

Рис. 3.3. Динаміка дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг» за 2015-2019 рр., у тис. грн.

Джерело: дані балансу підприємства (додаток М)

Упродовж аналізованого періоду здійснювалися операції, за якими виникла короткострокова дебіторська заборгованість (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Динаміка короткострокової дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг» за 2015-2019 рр., у тис. грн.

Показник поточної дебіторської заборгованості	Кількість в тис. грн. по роках					Відхилення, +/-	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019 від 2015	2019 від 2018
Всього, в т.ч.	502	489,8	494,5	704,1	13568	13066	12863,9
за продукцію, товари, роботи	3,6	3,6	22,6	11,5	13564,1	+13560,5	+13552,6
за розрахунками з бюджетом	5,2	34,5	33,1	176,4	2,3	-2,9	-174,1
інша	493,2	451,7	438,8	516,2	1,6	-491,6	-514,6

Джерело: розраховано автором за даними ТОВ «Профріелтінг»

Аналіз динаміки дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг» за 2015-2019 роки засвідчив, що у 2019 році дебіторська заборгованість зроста порівняно з минулими роками більше, ніж на 13,5 млн. грн. Значне скорочення за розрахунками з бюджетом та іншої дебіторської заборгованості спостерігається у 2019 році порівняно з 2018 роком, відповідно на 174,1 тис. грн. (або в 76 раз) та на 514,6 тис. грн. (більше, ніж в 300 разів).

Особливу увагу в процесі аналізу дебіторської заборгованості доцільно звернути на статтю «Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги», що на кінець досліджуваного періоду в загальній сумі дебіторської заборгованості має найбільшу питому вагу, яка показує частину оборотних коштів ТОВ «Профріелтінг», зосереджених в розрахунках (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Структура короткострокової дебіторської заборгованості ТОВ
«Профріелтінг» за 2015-2019 рр., у тис. грн.**

Показник поточної дебіторської заборгованості	Питома вага у розрізі заборгованості по роках, %					Відхилення структури, +/-	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019 від 2015	2019 від 2018
Всього, в т.ч.	100	100	100	100	100	x	x
за продукцію, товари, роботи	0,72	0,73	4,57	1,63	99,97	+99,25	+98,34
за розрахунками з бюджетом	1,04	7,04	6,69	25,05	0,02	-1,02	-25,04
інша	98,25	92,22	88,74	73,31	0,01	-98,24	-73,30

Джерело: розраховано автором за даними ТОВ «Профріелтінг»

Аналіз структури поточної дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг» за 2015-2018 рр. показав, що значних змін не відбувалося. У структурі дебіторської заборгованості переважає інша поточна дебіторська заборгованість і становить від 98,25% за 2015 рік до 73,31 % за 2018 рік. В 2019 році відбувалися серйозні зміни у структурі поточної дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг». Так питома вага дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги становила 99,97 %, а питома вага іншої поточної дебіторської заборгованості – 0,01 %. Це може

свідчити про розширення діяльності, або збільшенням кількості покупців, клієнтів.

Перевищення темпів росту дебіторської заборгованості в 2015-2019 рр. над темпом зростання виручки від реалізації (рис. 3.4) свідчить про зниження рівня управління дебіторською заборгованістю, про «замороження» частини виручки, яка необхідна для фінансування поточної діяльності ТОВ «Профріелтінг».

Рис. 3.4. Темпи росту дебіторської заборгованості та виручки від реалізації ТОВ «Профріелтінг» в 2015-2019 рр., у %

Джерело: розраховано автором

Ефективність управління дебіторською заборгованістю можна оцінити за допомогою показників оборотності, причому порівнюючи їх з показниками оборотності кредиторської заборгованості. (табл. 3.4).

З наведеної таблиці 3.4 можна зробити висновок про те, що коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, розрахований для ТОВ «Профріелтінг» досить малий і для підвищення ефективності організації роботи зі збору оплати за реалізовані роботи і послуги, необхідно, щоб цей показник збільшувався. З 2015 року значення даного показника скоротилося на 22,87 пункти, що є негативним фактом, оскільки це свідчить про зниження платіжної дисципліни покупців, про збільшення продаж робіт і послуг з відстрочкою

платежу і про недостатньо ефективне управлінні дебіторською заборгованістю, і до кінця 2019 року його величина знизилася до 0,59.

Таблиця 3.4

Показники оборотності дебіторської (ДЗ) та кредиторської (КЗ) заборгованості ТОВ «Профріелтінг» в 2015-2019 рр.

Показник	За рік					Відхилення структури, +/-	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019 від 2015	2019 від 2018
Коефіцієнт оборотності ДЗ, раз	23,46	9,67	9,82	8,95	0,59	-22,87	-8,36
Коефіцієнт оборотності КЗ, раз	309,98	189,77	230,16	171,21	354,42	+44,44	+183,21
Термін погашення ДЗ, дн.	16	38	37	41	618	+602	+577
Термін погашення КЗ, дн.	1	2	2	2	1	0	-1

Джерело: розраховано автором

Динаміка цього показника у в чому залежить від кредитної політики підприємства, від ефективності системи контролю, що забезпечує своєчасність надходження оплати.

Ще одним важливим показником є тривалість (середній термін) погашення дебіторської заборгованості, який показує, через скільки днів в середньому протягом року дебітори погашають свої борги. Розраховані показники середнього терміну погашення дебіторської заборгованості досить невеликі протягом 2015-2018 рр., але до кінця 2019 року середній термін погашення дебіторської заборгованості збільшився на 602 дні (що перевищує 365 днів), Це свідчить про значне погіршення платіжної дисципліни і необхідності суттєвої роботи з дебіторами щодо своєчасного стягнення боргів.

Тепер необхідно розглянути показники оборотності кредиторської заборгованості. З поданої в таблиці 3.4 даних можна зробити висновок про те, що коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості з 2015 по 2019 рр. високий і збільшується на 44,44 пункти, що свідчить про відсутність проблем у

ТОВ «Профріелтінг» з оплатою рахунків. Про що свідчить і термін погашення власних боргів – 1-2 дні.

Таким чином, коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості у всіх періодах перевищує коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості. Коли період оборотності кредиторської заборгованості більше періоду оборотності дебіторської, то організація отримує кошти за реалізовані роботи і послуги повільніше, ніж їй необхідно розплачуватися зі своїми кредиторами, а значить, у організації відсутня можливість погашати поточну заборгованість перед кредиторами за рахунок надходжень від дебіторів, що свідчить про недостатню ефективність роботи даного підприємства і це може призвести до виникнення труднощів у здійсненні поточних платежів.

Визначення оптимального терміну оборотності дебіторської заборгованості може здійснюватися за формулою:

$$TO_{ДЗ}^{opt} = TO_{ДЗ} - TO_{\Delta GK} = \frac{360}{ЧД} \times \overline{ДЗ} - \frac{360}{ЧД} \times \Delta GK \quad (3.1)$$

де $TO_{ДЗ}$ - тривалість обороту дебіторської заборгованості, дні;

$TO_{\Delta GK}$ - тривалість обороту для необхідного приросту грошових коштів, дні.;

ЧД - чистий дохід від реалізації, тис. грн.

ДЗ - середньорічний обсяг дебіторської заборгованості підприємства, тис. грн.,

ΔGK - необхідний приріст грошових коштів, тис. грн.

У даній моделі оптимальний обсяг дебіторської заборгованості визначається за формулою:

$$ДЗ_{opt} = T_{\Delta GK} / 360 * ЧД \quad (3.2)$$

При цьому вихідним моментом оптимізації є встановлення необхідного обсягу приросту грошових коштів підприємства, тобто обсягів продажів, що здійснюються без відстрочки терміну платежу. Одним із шляхів обґрунтування такого бажаного приросту для неплатоспроможних підприємств є орієнтація на забезпечення нормативного рівня показника абсолютної платоспроможності в

плановому періоді. Так, у західній практиці грошові кошти та їх еквіваленти в балансі підприємства мають становити не менше 10% поточних зобов'язань.

Розрахуємо оптимальний обсяг дебіторської заборгованості за моделлю оптимізації строків її оборотності на основі даних, наведених в табл. 3.7. Базою для розрахунку оберемо необхідні показники діяльності станом на кінець 2019 року.

Таблиця 3.7

Вихідні дані для розрахунку оптимального обсягу дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг»

Показник	Значення
Коефіцієнт абсолютної платоспроможності	0,03
Поточні зобов'язання, тис. грн.	20850
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	2
Чистий дохід від реалізації базисного періоду, тис. грн.	103775
Середній темп приросту доходу від реалізації, %	3,14

Джерело: складено автором

Приріст грошових коштів підприємства, необхідний для забезпечення встановлення значення показника абсолютної платоспроможності на рівні 0,1, становитиме:

$$\Delta \text{ГК} = (0,1 - 0,03) * 9264 = 648,5 \text{ (тис. грн.)}$$

Розрахований за формулою 3.1, оптимальний термін обертання дебіторської заборгованості складає:

$$(180 / (103775 * 0,0314)) * 648,5 = 33 \text{ дні}$$

Як бачимо, оптимальний термін набагато вищий за фактично існуючий.

Для фактичного обсягу реалізації 2019 року, який дорівнював 505729 тис. грн., оптимальний обсяг дебіторської заборгованості, розрахований за формулою 3.2, становить:

$$D3_{opt} = 33 / 180 * 103775 = 19025 \text{ (тис. грн.)}$$

Ця величина є більшою фактичного обсягу дебіторської заборгованості (5912) підприємства на 13113 тис. грн. або в 3 рази.

Тобто, можна зробити висновок, що в ТОВ «Профріелтінг» управління дебіторською заборгованістю проходить на належному рівні.

Дана модель дозволяє визначити оптимальний обсяг дебіторської заборгованості, необхідний для забезпечення поточної платоспроможності підприємства, але її використання не орієнтоване на підтримку фінансової стійкості підприємства, його платоспроможності в довгостроковій перспективі, так як в ній не контролюється збалансованість між обсягами і термінами обороту активів в цілому і окремих їх складових та джерел їх формування. На нашу думку, можливість забезпечення такої збалансованості найбільш повно реалізується в показнику тривалості фінансового циклу підприємства, що уможливорює його використання з метою оптимізації обсягів дебіторської заборгованості.

При оцінці дебіторської заборгованості важливо стежити за показниками платоспроможності та ліквідності компанії (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

**Динаміка показників ліквідності та платоспроможності ТОВ
«Профріелтінг» за 2015-2019 рр.**

Показник	Станом на кінець року					Відхилення структури, +/-	
	2015	2016	2017	2018	2019	2019 від 2015	2019 від 2018
Коефіцієнти:							
- поточної ліквідності	0,95	1,94	18,80	15,39	7,61	+6,66	-7,78
- швидкої ліквідності	0,95	1,51	17,13	15,39	7,61	+6,66	-7,78
- абсолютної ліквідності	0,32	0,80	13,17	10,86	1,45	+1,12	-9,41
Коефіцієнт співвідношення товарної дебіторської та кредиторської заборгованості.	0,10	0,33	0,80	0,49	x	x	x
Чистий оборотний (робочий) капітал	-57,6	767,5	22267	22913	14573	+14630	+12281

Джерело: розраховано автором за даними ТОВ «Профріелтінг»

До зовнішнього прояву фінансової стійкості ТОВ «Профріелтінг» належить його платоспроможність, тобто здатність своєчасно виконувати свої зобов'язання. Ліквідність характеризує здатність ТОВ «Профріелтінг»

виконувати свої короткострокові (поточні) зобов'язання за рахунок своїх поточних (оборотних) активів. ТОВ «Профріелтінг» можна вважати абсолютно ліквідною, оскільки її поточні активи станом на кінець 2019 року набагато (більше, ніж в 7 раз) перевищують поточні зобов'язання. Необхідною умовою ліквідності є позитивна величина чистого оборотного капіталу - суми перевищення оборотних активів над короткостроковими зобов'язаннями (пасивами). Орієнтовно вона повинна перевищувати 1/2 суми поточних активів, в нашому випадку чистий оборотний капітал майже дорівнює короткостроковим зобов'язанням.

Таким чином, політика управління дебіторською заборгованістю є частиною загальної політики компанії в галузі управління оборотними активами. Дана стаття балансу значно впливає на інші сфери діяльності компанії і грамотний фінансовий менеджмент при роботі з дебіторською заборгованістю допоможе компанії ефективно використовувати свої ресурси і значно збільшити обороти.

3.2. Удосконалення системи облікового забезпечення управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Профріелтінг»

В даний час не існує такого підприємства, яке, здійснюючи свою діяльність на ринку, не має будь-якої заборгованості. Нагромаджені борги за розрахунками з дебіторами виводять гроші з обороту і заважають їх повноцінному використанню, що негативно позначається на фінансовій стабільності компанії. Для скорочення впливу дебіторської заборгованості на фінансовий стан компанії потрібно зменшувати витрати часу по поверненню коштів боржників.

Обстеження підприємства свідчить про те, що інформація, призначена для управління в більшості випадків не використовується або епізодично використовується адміністрацією підприємства і спрямована в основному на задоволення потреб зовнішніх користувачів. Дослідження також показали, що

частина інформації є надлишковою, часом не несе смислового навантаження і не здатна впливати на прийняття рішень. У той же час приблизно половина необхідної інформації відсутня або надається з запізненням. Відсутність інформації може призвести до значних економічних втрат.

З метою своєчасного прийняття управлінських рішень дані про господарські явища можуть знадобитися до того моменту, коли всі їхні аспекти стануть відомі. Тим самим знижується надійність інформації.

З іншого боку, якщо подання інформації затримується до з'ясування всіх аспектів, інформація може виявитися надзвичайно надійною, але втратити свою доречність. Звідси випливає необхідність підвищення вимог до таких характеристик інформації, як достовірність, корисність, раціональність.

Реалізація цих вимог передбачає розробку відповідних підходів до побудови інформаційного фонду бухгалтерського обліку, осмислення сучасних процесів його конструювання.

Як відомо, головна мета обліку - аналіз, інтерпретація і використання інформації для виявлення тенденцій розвитку підприємства, вибору різних альтернатив, прийняття управлінських рішень. У зв'язку з цим перед обліком стоїть завдання посилити оперативні та аналітичні властивості, надати дані для короткострокових економічних прогнозів. Облік повинен тісно взаємодіяти з управлінням, економічним аналізом.

Ефективне управління дебіторською заборгованістю є невід'ємною складовою сталого розвитку організації, тому багато вітчизняних підприємств в рамках системи внутрішнього контролю створюють систему управління дебіторською заборгованістю.

Управління дебіторською заборгованістю - окрема функція апарату управління підприємства, основною метою якого є збільшення прибутку за рахунок ефективного використання дебіторської заборгованості як економічного інструменту.

За результатами дослідження дебіторської заборгованості підприємства ТОВ «Профріелтінг» встановлено ряд недоліків в організації та методиці

обліку, а саме: відсутній затверджений систематизований Робочий план рахунків на підприємстві, тобто на практиці ТОВ «Профріелтінг» користується загальним планом рахунків, застосовувані аналітичні субрахунки не систематизовані, що вказує на необхідність його розробки, особливо в частині відображення операцій з дебіторською заборгованістю (додаток Т).

Запропоновані аналітичні субрахунки враховують специфіку діяльності ТОВ «Профріелтінг» та види дебіторської заборгованості, які виникали протягом досліджуваного періоду. Розрахунки з покупцями і замовниками по оренді доцільно додатково класифікувати в аналітичному обліку за терміном погашення, деталізовано рахунки обліку дебіторської заборгованості підзвітних осіб, за претензіями, відшкодуванням збитків, виданими авансами та іншими дебіторами за характером операцій. До субрахунку 377 запропоновано відкрити відповідні аналітичні рахунки для відображення переведення довгострокової дебіторської заборгованості до складу поточної в період їх оплати. Також запропоновано розмежовувати рахунки обліку нарахування перезву сумнівних боргів для дебіторської заборгованості за операціями з оренди та за іншими операціями.

Запропонована систематизація рахунків аналітичного обліку дозволить представляти інформацію про стан, динаміку та структуру дебіторської заборгованості в потрібному розрізі і максимально враховує специфіку діяльності досліджуваного підприємства.

Запропонований підхід до виокремлення субрахунків аналітичного обліку в робочому плані рахунків ТОВ «Профріелтінг» в розрізі термінів її погашення за місяцями може бути покладено в основу формування внутрішньої управлінської звітності.

З метою покращення обліку та контролю за своєчасною оплатою дебіторської заборгованості та контролю ефективності дій по її стягненню для ТОВ «Профріелтінг» розроблено та запропоновано форму внутрішньої звітності «Відомість обліку інкасації дебіторської заборгованості та контролю платіжної дисципліни дебіторів», яка містить класифікацію дебіторської

заборгованості за термінами непогашення, інформацію про вжиті заходи та їх результати по кожному дебітору (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Відомість обліку інкасації дебіторської заборгованості та контролю платіжної дисципліни дебіторів ТОВ «Профріелтінг»

Дебітори	Сума дебіторської заборгованості по початок року, грн.	Класифікація за термінами непогашення (прострочення), грн.				Вжиті заходи	Результат
		До 3 місяців	Від 3 до 6 місяців	Від 6 до 12 місяців	Понад 12 місяців		
ТОВ «Малтіком»	13780,00	-	13780,00 -50%= 6890,00	-	-	Психологічні, економічні (бонус)	Погашення 50%
ТОВ «Схід-Сервіс»	760,00	-	-	760,00	-	Юридичні, репутаційні	Рефінансування
Всього простроченої дебіторської заборгованості	14540,00	-	13780,00 -50%= 6890,00	760,00	-	-	Погашення на 6890,00

Джерело: складено на підставі даних ТОВ

Запропонована відомість дозволить більш ефективно та індивідуально підбирати заходи впливу на дебіторів та контролювати перехід сум наявної дебіторської заборгованості між різними часовими періодами для недопущення її прострочення і уникнення додаткових витрат з боку ТОВ «Профріелтінг».

Висновки за розділом 3

До проблем управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Профріелтінг» відноситься наступне:

- 1) відсутність достовірної інформації про терміни погашення зобов'язань організаціями – дебіторами через не достатню систематизацію робочого плану рахунків;
- 2) відсутність регламенту роботи з простроченою дебіторською заборгованістю;

- 3) відсутність регулярного моніторингу наявності та руху дебіторської заборгованості та її оборотності;
 - 4) відсутність механізмів прогнозування виникнення і погашення заборгованостей;
 - 5) функції збору коштів, аналізу дебіторської заборгованості та прийняття рішення про надання кредиту розподілені між різними службами підприємства.
- При цьому не існує регламенту взаємодії і, як наслідок, відсутні відповідальні за кожен етап.

Для контролю над рівнем дебіторської заборгованості слід запропонувати ТОВ «Профріелтінг» якісне поліпшення моніторингу контролю компаній за факторами, які впливають на дебіторську заборгованість, такими як: вид послуг, які надаються, місткість ринку, ступінь насиченості ринку даними послугами, прийнята в компанії система розрахунків, платоспроможність покупців і замовників. Аналіз дебіторської заборгованості може включати в себе оцінку абсолютних і відносних показників стану, структури і руху даної заборгованості. Для того, щоб уникнути непередбачених втрат безнадійного боргу, в числі найбільш ефективних заходів слід запропонувати менеджменту компанії вдатися до страхування безнадійної заборгованості або використовувати один з методів її рефінансування.

Для покращення обліку дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг» запропоновано систематизований робочий план рахунків, який враховує специфіку роботи підприємства та стан його розрахунків з дебіторами. Для посилення контролю за інкасацією дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг» та оцінки ефективності прийнятих заходів розроблено форму внутрішньої звітності.

ВИСНОВКИ

1. Дебіторська заборгованість представляє собою не тільки як суму заборгованості контрагентів на певну дату, але й частину оборотного капіталу, без якого неможлива діяльність підприємства. При дослідженні сутності дебіторської заборгованості виявлено велику кількість підходів до її класифікації: за строками погашення, за видами і контрагентами, за об'єктами виникнення.

2. Аналіз і узагальнення наукової економічної літератури дозволили визначити дебіторську заборгованість, як зобов'язання юридичних, фізичних осіб, що є частиною оборотних коштів підприємства, вилучених з обігу в якості кредиту контрагенту, величина яких здатна впливати на фінансовий стан і фінансові результати діяльності підприємства, пов'язаних з ризиком неповернення боргу. Дебіторська заборгованість є заборгованістю кореспондуючих компаній, працівників і фізичних осіб з даною організацією, що виникла в процесі економічних відносин, тобто заборгованість з боку покупців за придбану продукцію, підзвітних осіб за отримані ними під. звіт грошові кошти та ін. Підприємства і особи, які є боржниками даної компанії, називаються її дебіторами. Для цілей обліку і аналізу дебіторську заборгованість можна розділити на поточну і довгострокову, сумнівну та безнадійну. Поточну заборгованість компанія повинна отримати протягом одного року або її нормального виробничо-комерційного циклу. Окрім сумівної та безнадійної запропоновано виділити надійну дебіторську заборгованість. Дебіторська заборгованість буде надійною, якщо контрагент надав підтвердження того, що він виконає свої зобов'язання в майбутньому. Заборгованість буде вважатися надійною і в тому випадку, якщо вона підкріплена будь-якої гарантією, наприклад заставою майна.

3. Головною відмінністю обліку дебіторської заборгованості за НП(С)БО від МСФЗ є те, що він чітко регламентований і не передбачає альтернативи для підприємства. У МСФЗ дебіторська заборгованість розглядається більш широко

з урахуванням тривалого досвіду співпраці з іноземними контрагентами. Основними видами оплати дебіторської заборгованості (рефінансування) є облік векселів, форфейтинг та факторинг. На сьогодні найбільш популярними формами рефінансування дебіторської заборгованості у світі є факторинг і форфейтинг, але в Україні вони досі не набув поширення через відсутність необхідної правової бази й відпрацьованої методики обліку, тоді як їх застосування призвело б до перетворення дебіторської заборгованості у грошові активи.

4. Результати дослідження засвідчують, що правильно організований облік дебіторської заборгованості надасть можливість попередити виникнення прострочених платежів та зменшити ймовірність виникнення безнадійної заборгованості. Правильно налагоджений фінансовий і управлінський облік дебіторської заборгованості підприємства позитивно вплине на його фінансову стійкість та платоспроможність. Крім того, кожне підприємство обирає та розробляє власну облікову політику з урахуванням специфіки діяльності та фінансового стану. На сьогодні облікова політика будь-якого підприємства є важливим елементом системи бухгалтерського обліку, включаючи облік заборгованості за розрахунками з дебіторами. Комплексна облікова політика щодо дебіторської заборгованості виступає основою ефективного управління дебіторською заборгованістю.

5. Метою організації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві є забезпечення надання інформації про стан дебіторської заборгованості, операцій з заборгованістю, а також стан умов забезпечення здійснення контролю і управління нею. Складовими фінансового обліку довгострокової і поточної дебіторської заборгованості в ТОВ «Профріелтінг» є первинний, поточний та узагальнюючий облік. Основним документом, який визначає взаємовідносини між ТОВ «Профріелтінг» і підприємством-замовником (або фізичною особою) є договір з вітчизняним або контракт з іноземним контрагентом. В ТОВ «Профріелтінг» приділяється значна увага організації первинного обліку. Запропоновано схему руху акту приймання-передачі

виконаних робіт на етапі первинного обліку та Графік документообігу за поточною дебіторською заборгованістю. За дебетом рахунків/субрахунків обліку дебіторської заборгованості відображається виникнення (збільшення) дебіторської заборгованості, за кредитом - її погашення (списання).

6. В ТОВ «Профріелтінг» в організації обліку виявлені деякі недоліки. Зокрема, в Наказі про облікову політику не визначено перелік облікових номенклатур з обліку дебіторської заборгованості, тому пропонуємо ТОВ «Профріелтінг» скласти перелік усіх об'єктів, які мають бути зафіксовані в первинних документах і закріпити в обліковій політиці. Тому запропоновано систематизований робочий план рахунків для досліджуваного підприємства, графік надходження до бухгалтерії первинних облікових документів з обліку поточної дебіторської заборгованості.

7. З метою покращення обліку та контролю за своєчасною оплатою дебіторської заборгованості та контролю ефективності дій по її стягненню для ТОВ «Профріелтінг» розроблено та запропоновано форму внутрішньої звітності «Відомість обліку інкасації дебіторської заборгованості та контролю платіжної дисципліни дебіторів», яка містить класифікацію дебіторської заборгованості за термінами непогашення, інформацію про вжиті заходи та їх результати по кожному дебітору, що дозволить більш ефективно та індивідуально підбирати заходи впливу на дебіторів та не допускати її прострочення.

8. Проведено аналіз стану дебіторської заборгованості підприємства. На основі розрахованих показників можна зробити висновок про те, що в цілому за 5 років – з 2015 по кінець 2019 рр., загальна сума дебіторської заборгованості ТОВ «Профріелтінг» зросла на 3062 тис. грн. – з 10506 тис. грн. до 13568 тис. грн. В структурі дебіторської заборгованості сталися суттєві зміни. Перевищення темпів росту дебіторської заборгованості в 2015-2019 рр. над темпом зростання виручки від реалізації свідчить про зниження рівня управління дебіторською заборгованістю, переважання якої створює загрозу

фінансовій стійкості підприємства і робить необхідним залучення додаткових коштів.

9. Для вирішення зазначених проблем та вдосконалення обліку дебіторської заборгованості запропоновано наступні заходи:

1) використовувати метод нарахування резерву сумнівних боргів на підставі класифікації дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги за строками непогашення (до 3, 6 і 12 місяців);

2) використовувати метод розрахунку з покупцями, який широко застосовується в країнах з розвинутими ринковими відносинами, – метод надання знижок за дострокової оплати;

3) створювати резерв сумнівних боргів за результатами інвентаризації дебіторської заборгованості в кінці року перед складанням звітності, а використовувати його протягом звітного року. Резерв сумнівних боргів варто формувати в розрізі кожного боржника, за термінами непогашення дебіторської заборгованості та залежно від обсягів діяльності. Це дасть змогу отримувати інформацію про суми дебіторської заборгованості, яка визнана сумнівною; про суми списаної дебіторської заборгованості в межах та понад резерв сумнівних боргів; про суми заборгованості, що раніше була визнана безнадійною;

4) збільшувати кількість покупців і замовників підприємства для зменшення масштабів ризику несплати боргів;

5) удосконалити контроль стану розрахунків з дебіторами, зокрема за простроченими заборгованостями, своєчасно виявляючи такі види дебіторської заборгованості, які є недопустимими для підприємства;

6) внести зміни до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», у яких чітко були б розмежовані поняття довгострокової та короткострокової дебіторської заборгованостей. Їх облік нині ведеться на різних рахунках бухгалтерського обліку, що не відзначено у вищезазначеному стандарті. Водночас слід вказати, що поточна дебіторська заборгованість є оборотним активом, а довгострокова – необоротним, і вони обліковуються на різних рахунках;

- 7) здійснювати моніторинг потенційних дебіторів (оцінювання фінансового стану та платоспроможності, ринкової репутації, іміджу тощо);
- 8) використовувати форму внутрішньої звітності «Відомість обліку інкасації дебіторської заборгованості та контролю платіжної дисципліни дебіторів», яка дозволить більш ефективно та індивідуально підбирати заходи впливу на дебіторів та контролювати перехід сум наявної дебіторської заборгованості між різними часовими періодами для недопущення її прострочення і уникнення додаткових витрат;
- 9) слід своєчасно та періодично контролювати співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Адже значне перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською створює загрозу для фінансової стабільності підприємства і потребує залучення додаткових джерел фінансування.

Впровадження запропонованих заходів дозволить покращити облік і управління дебіторською заборгованістю на ТОВ «Профріелтінг» та аналогічних підприємствах галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Августова О.О., Закревська О.Ю. Відображення дебіторської заборгованості в обліковій політиці торговельних підприємств. Економіка. Фінанси. Право. 2017. № 8. С. 15-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2017_8_5
2. Акімова Н.С., Топоркова О.В., Євлаш Т.О., Говоруха О.О. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємств оптової торгівлі: монографія. Харків. ХДУХТ, 2016. 285 с
3. Білик М.Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств. Фінанси України. 2013. № 12. С. 24-36.
4. Блакита Г.В., Бровко О.Т. Актуальні питання управління дебіторською заборгованістю. Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. № 3 (69). 2012, с. 23–29.
5. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник. Изд-во: Ельга 2008. С. 724.
6. Буряк І.О. Облікова політика, як складова організації обліку за розрахунками. Науковий вісник Мукачівського державного університету, 2015. С.214-217.
7. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. Житомир: ПП «Рута», 2019. 912 с.
8. Власова Н.О., Носач Л.Л. Управління дебіторською та кредиторською заборгованостями підприємств оптової торгівлі: монографія. Харків: ХДУХТ, 2011. 229 с.
9. Власюк Г.В. Проблеми класифікації та оцінки дебіторської заборгованості, шляхи її вирішення. Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». 2014. Вип. 6. С. 131-135.
10. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : монографія / [О.І. Малишкін, К.В. Безверхий, І.С. Ковова, С.М. Семенова, С.М. Шуляренко, В.П.

Карев]; за наук. ред. О.І. Малишкіна; Державний університет інфраструктури та технологій. Київ: ВД «АртЕк», ДУІТ, 2018, 418 с.

11. Гевчук А. В. Методичні підходи до аналітичної оцінки рівня дебіторської заборгованості підприємства. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2018. Вип. 3. С. 89-100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2018_3_12

12. Глушко А.Д. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2018, № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6464>

13. Говорушко Т.А., Ситник І.П. Факторинг як форма рефінансування дебіторської заборгованості. Облік і фінанси. 2012. № 4. С. 35-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2012_4_9.

14. Городянська Л.В. Особливості організації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. № 6. С. 15-27.

15. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV, поточна редакція від 16.10.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

16. Грицай О.І., Станасюк Н.С. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення. 2018 URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/15_ukr/125.pdf

17. Давидюк Т.В. Визнання та оцінка поточної дебіторської заборгованості: напрями удосконалення. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнар. зб. наук. пр. Сер.: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Житомир : ЖДТУ, 2012. Вип. 1 (22). С. 102-108.

18. Державна служба статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua>

19. Домбровська Л.В., Вакіш І.М. Дебіторська заборгованість підприємств України: стан та ефективність управління. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка», 2018. №7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2018/44.pdf

20. Євлаш Т.О. Інформаційне забезпечення обліку операцій з дебіторської заборгованості та його удосконалення. Вісник Запорізького національного університету. 2015. С. 35-42.

21. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік: основи теорії і практики. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 280 с.

22. Закревська О. Ю. Проблеми бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості у торговельних підприємствах. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. 2015. Вип. 1. С. 143-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2015_1_11.

23. Івченко Л.В., Ходзицька В.В. Інтерпретація дебіторської заборгованості за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Фінанси, облік і аудит. 2013. Вип. 1. С. 256-262. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2013_1_32.

24. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. Наказом Мінфіну України від 30.11.1999. № 291. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

25. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: Наказ МФУ від 13.03.1998р. № 59 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text>

26. Кармазіна Н. В. Облікове забезпечення дебіторської заборгованості: проблеми та шляхи його вирішення. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2018. Вип. 14(1). С. 175-181. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2018_14\(1\)__28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprer_2018_14(1)__28)

27. Касапова І. С. Порівняльна характеристика обліку дебіторської заборгованості згідно П(С)БО та МСФЗ. Молодий вчений. 2018. № 5(1). С. 288-291. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_5\(1\)__73](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_5(1)__73).

28. Кияшко О.М. Актуальність організації обліку дебіторської заборгованості в управлінні підприємством. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. № 3(15) April 2018 URL: <https://ws-conference.com/>

29. Кияшко О.М. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2011. 21 с.

30. Король С.Я., Соколова Н.М. Подання та розкриття інформації про фінансові активи у фінансовій звітності. *Вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки"*. Вип. 36/2019. С.115-119. URL: <http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/612/608>

31. Куць Т.В., Вакуленко В.М. Засади формування облікової політики щодо дебіторської заборгованості. *Молодий вчений*, лютий 2019 р., № 2 (66).

32. Левченко З.М. Організація бухгалтерського обліку розрахунків із дебіторами. *Економіка і суспільство*. № 9. 2017. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/200.pdf

33. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» 14.06.1999 р. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf

34. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» 26.03.2019 р. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/IAS-16_ukr_2018.pdf

35. Міжнародний стандарт фінансової звітності 3 «Фінансові інструменти» 05.08.2020 р. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>

36. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» 30.09.2020 р. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>

37. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» 05.08.2020 р. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>

38. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами» 01.11.2018 р. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/IFRS-15_ukr-compressed.pdf

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 „Консолідована фінансова звітність”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 „Спрощена фінансова звітність”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 22.02.2000 р. № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

42. Онищенко В. Облік дебіторської заборгованості. Голоvbух, 2020. Дата публікації 29.05.2020р. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7708-debtorska-zaborgovanst>

43. Павлова Г. Є. Аналіз дебіторської заборгованості та вдосконалення процесу управління нею. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія : Економічні науки. 2019. Вип. 4. С. 46-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2019_4_7

44. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

45. Податковий кодекс України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>.

46. Поліщук Я.М. Актуальні питання обліку дебіторської заборгованості підприємства. Збірник наукових статей магістрів «Облік і оподаткування у господарській діяльності». КНТЕУ, 2020. С. 66-73.

47. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Мінфіну від 24.05.1995 № 88.

48. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Мінфіну від 18.11.2016 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

49. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова НБУ від 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

50. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

51. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО 13 «Фінансові інструменти»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001р. № 559 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

52. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 19.11.1999р. № 290 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

53. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «ВитратиДохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. № 318. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

54. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО 17 «Податок на прибуток»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353. Редакція від 09.08.2013. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>

55. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО 18 «Будівельні контракти» Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2001р. № 205. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

56. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000р. № 193. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

57. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» Наказ Міністерства фінансів України від 18.06.2001р. № 303. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>

58. Пономаренко Н.М. Організація обліку дебіторської заборгованості: управлінські та методичні засади. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2015. Випуск 12. Частина 3. С.203-206.

59. Пономаренко О. Г. Удосконалення синтетичного обліку нетоварної дебіторської заборгованості: розвиток наукових уявлень. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. 2018. № 1. С. 211-217. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znptdau_2018_1_31

60. Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Інструкція: Постанова Правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>

61. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

62. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

63. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

64. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Наказ Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 635 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>

65. Про примітки до річної фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 р. № 302. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

66. Свіриденко А. Безнадійна заборгованість: ваше запитання, наша відповідь. Журнал «Податки і бухгалтерський облік», 2020. № 14. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/february/issue-14/article-107028.html>

67. Семенова С.М. Особливості МСФЗ та їх впровадження в Україні. Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці : Всеукраїнська науково-практ. інтернет-конференція, 25 листопада – 1 грудня 2019 р., м. Ірпінь : Університет ДФСУ, 2019. С. 153-155.

68. Садовська І.Б., Божидарнік Т.В., Нагірська К.Є. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 688 с.
69. Синькевич Н. Актуальність та проблеми дебіторської заборгованості: історичні аспекти, економічний зміст та етапи розвитку. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит, 04.11.2017р. URL: file:MICHAIL/Desktop/gev_2017_2_15.pdf
70. Сколотій Л.О. Удосконалення організації бухгалтерського обліку та управління дебіторською заборгованістю підприємства Вісники ХНАУ ім. В.В.Докучаєва, Серія «Економічні науки». № 3. 2018. URL: https://pravo-izdat.com.ua/visnyk_khnau_2018_03
71. Сльозко Т.М., Мазіна О.І. Організація обліку: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Київ.нац.торг-екоп.ун-т, 2014. 367 с.
72. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2014. 482 с.
73. Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навчальний посібник. К.: Знання, 2012. 253 с.
74. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. 6-те вид. допов. і перероб. К.: Алерта, 2013. 982 с.
75. Трало І. Дисконтування дебіторської заборгованості в обліковій політиці підприємства. Економіка, управління та адміністрування. № 1 (91) 2020 DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2020-1\(91\)-154-159](https://doi.org/10.26642/jen-2020-1(91)-154-159)
76. Тягнирядно Л. Л. Облікова політика підприємства щодо доходів, витрат та фінансових результатів. Університетські наукові записки. 2020. № 1. С. 584-590.
77. Федорченко О.Є. Облік і аналіз розрахунків з дебіторами (на прикладі текстильних підприємств легкої промисловості): автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Київ, 2009. 23 с.
78. Фоміна О.В. Управлінський облік у торгівлі: монографія. Київ: Київ.нац.торг.-екоп.ун-т, 2016. 468 с.
79. Хазанюк А. Організація обліку дебіторської заборгованості та підвищення ефективності управління нею на підприємстві. Науковий блог

Національного університету «Острозька академія», 2020. Дата публікації 23.05.2020. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2020/організація-обліку-дебіторської-заб/>

80. Цивільний Кодекс України: Закон України від 14.10.2020 р. № 2755-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

81. Шпирко О. М., Семенова С. М. Управління дебіторською заборгованістю підприємств водного транспорту. Водний транспорт : зб. наук. пр. Київської держ. академії водного транспорту ім. гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. К. : КДАВТ, 2014. № 2 (20). С. 109–114.

82. Якімова Л.П. Формування обліково-аналітичної інформації комунального підприємства щодо дебіторської і кредиторської заборгованості в контексті забезпечення ділової комунікації. Інноваційна економіка. 2019. № 5-6. С. 144-149. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2019_5-6_21

83. Ямненко Г. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства International Electronic Scientific Journal. 2017. № 2. С. 51-57. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/trna_2017_3_2_10

ДОДАТКИ

Додаток А

**Характеристика чинної нормативно-правової бази
з обліку та оподаткування дебіторської заборгованості**

№ пор.	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
1	2	3	4
1.	Цивільний кодекс України зі змінами (№2755-VI від 14.10.2020р.,п. 1 ст. 509)	Дебітор – це сторона із зобов'язанням. У свою чергу, зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку. До зобов'язань також відносяться обов'язки утримуватись від певних дій	Використана інформація про позовну давність - термін, в межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу (ст. 256 ЦКУ)
2.	Господарський кодекс України (№436-IV від 16.10.2020р ст.173)	Визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником відносин у сфері господарювання	Використана інформація про оформлення договорів Порядок організації укладення договору
3.	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996 від 16.07.1999р.	Цей Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні	Використано в I та II розділах для освітлення організації, ведення бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості
4.	Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV	Встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів. Електронний документ – документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа.	Використовується при дослідженні документального оформлення дебіторської заборгованості в умовах застосування комп'ютерних технологій.

Продовження дод.А

1	2	3	4
5.	Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV	Електронний цифровий підпис – вид електронного підпису, отриманого за результатом криптографічного перетворення набору електронних даних, що дає змогу підтвердити їх цілісність та ідентифікувати особу, що його підписувала.	Використовується при дослідженні документального оформлення дебіторської заборгованості та відображення її в обліку в умовах застосування комп'ютерних технологій.
6.	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (№ 73 від 07.02.2013р)	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів	Використано в I та II розділах для визначення порядку відображення дебіторської заборгованості при складанні фінансової звітності в Україні
7.	НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» (№ 628 від 27.06.2013р)	Визначаються мета, склад і принципи підготовки консолідованої фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів	Використано в I та II розділах для визначення порядку відображення дебіторської заборгованості при складанні консолідованої фінансової звітності в Україні
8.	Про примітки до річної фінансової звітності: Наказ МФУ від 29.11.2000 р. № 302	Передбачає складання приміток до фінансової звітності, де розкривається інформація щодо складу дебіторської заборгованості підприємства.	Використовується при підготовці питання інформаційного забезпечення аналізу дебіторської заборгованості
9.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: Наказ МФУ від 30.11.99р. № 291	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису	для обліку дебіторської заборгованості призначені рахунки 1, 3 класів
10.	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і госп. операцій: Наказ МФУ від 30.11.1999 р. №291	Інструкція встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств незалежно від форм власності	Для відображення кореспонденції рахунків обліку дебіторської заборгованості на підприємстві

Продовження дод.А

1	2	3	4
11.	П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» (Наказ МФУ №237 від 08.10.1999р)	Передбачено, що дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів на певну дату. А дебітори, в свою чергу, – це юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів	Визначення порядку оцінки дебіторської заборгованості та розкриття інформації про неї. Надаються умови визнання дебіторської заборгованості активом. Наводиться порядок визначення резерву сумнівних боргів виходячи з платоспроможності окремих дебіторів, питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати або на основі класифікації дебіторської заборгованості. Описується порядок здійснення класифікації дебіторської заборгованості та порядок виключення безнадійної дебіторської заборгованості з активів.
12.	П(С)БО 13 «Фінансові інструменти» (Наказ МФУ №559 від 30.11.2001р)	Дебіторська заборгованість, не призначена для перепродажу - дебіторська заборгованість, що виникає внаслідок надання коштів, продажу інших активів, робіт, послуг безпосередньо боржникові. Дебіторська заборгованість визначається як фінансовий актив	Визначення порядку оцінки дебіторської заборгованості та розкриття інформації про неї
13.	П(С)БО 15 «Дохід» (Наказ МФУ №290 від 29.11.1999р)	Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності	Визначений дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) не коригується на величину пов'язаної з ним сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості. Сума такої заборгованості визнається витратами підприємства згідно з ПСБО 10. Доходом визнається сума зобов'язання, яке не підлягає погашенню.

Продовження дод.А

1	2	3	4
14.	П(С)БО 16 «Витрати»(Наказ МФУ №318 від 21.12.1999р)	Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності	Списана собівартість наданих послуг Нараховано резерв сумнівних боргів
15.	П(С)БО 17 «Податок на прибуток» (Наказ МФУ №353 від 28.12.2000р)	Дебіторська заборгованість з поточного податку на прибуток	Визначаються порядок формування в обліку інформації про дебіторську заборгованість з поточного податку на прибуток (відстрочений податковий актив).
16.	П(С)БО 18 «Будівельні контракти» (Наказ МФУ №205 від 28.04.2001р)	Дебіторська заборгованість замовників за будівельним контрактом	Визначаються засади формування підрядниками у обліку інформації про дебіторську заборгованість замовників, пов'язану з виконанням робіт за будівельними контрактами, та її розкриття у фінансовій звітності
17.	П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» (Наказ МФУ №193 від 10.08.2000р)	Дебіторська заборгованість в іноземній валюті	Визначається порядок формування в обліку інформації про дебіторську заборгованість в іноземній валюті
18.	П(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін» (Наказ МФУ №303 від 18.06.2001р)	Дебіторська заборгованість пов'язаних сторін	Визначаються операції пов'язаних сторін та методи, за якими здійснюється оцінка їх активів або зобов'язань. У примітках до фінансової звітності наводиться інформація про суми дебіторської заборгованості за операціями пов'язаних сторін.
19.	МСБО 1 «Подання фінансової звітності» (14.06.1999р)	Визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів	Класифікація: 1. Непоточна (довгострокова) (§ 57 МСБО 1). 2. Поточна. Дебіторська заборгованість також ділиться на два види (п.«е» § 54 МСБО 1): торговельна; інша Відображення дебіторської заборгованості у фінзвітності

Продовження дод.А

1	2	3	4
20.	МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» (01.11.2018р.)	визначає методологічні засади формування інформації про доходи підприємства	Визнання короткострокової дебіторської заборгованості без оголошеної ставки відсотка, дисконтування майбутніх грошових надходжень і застосування ефективної ставки відсотка під час оцінки довгострокової торговельної дебіторської заборгованості
21.	МСБО 16 «Основні засоби» (26.03.2019р)	Визначення облікового підходу до основних засобів, щоб користувачі фінансової звітності могли розуміти інформацію про інвестиції суб'єкта господарювання в його основні засоби та зміни в таких інвестиціях	Визнання та облік дебіторської заборгованості як фінансового інструменту і припинення її визнання активом
22.	МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (05.08.2020р)	Визначення принципів для подання фінансових інструментів як зобов'язань або власного капіталу і для згортання фінансових активів і фінансових зобов'язань	Визнання та облік дебіторської заборгованості як фінансового інструменту і припинення її визнання активом
23.	МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» (30.09.2020р)	Визначає дебіторську заборгованість як фінансовий актив. Вимагає розкриття за класом фінансового інструмента	Порядок визнання, оцінки, наведено класифікацію дебіторської заборгованості, порядок визнання безнадійної дебіторської заборгованості. Вимоги до розкриття у звітності інформації про дебіторську заборгованість
24.	Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Інструкція: Пост. НБУ від 21.01.2004 р. № 22	Порядок розрахунку в безготівковій формі	Погашення дебіторської заборгованості в безготівковій формі
25.	Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Положення : (Наказ МФУ № 88 від 24.05.1995р)	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської та іншої звітності, що ґрунтується на даних бухгалтерського обліку	Документування операцій, пов'язаних з дебіторською заборгованістю

Закінчення дод.А

1	2	3	4
26.	Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: Наказ МФУ від 13.03.1998р. № 59	Регламентує яу проводити оформлення службових відряджень в межах України та за кордон	1) виникнення дебіторської заборгованості (видача авансу на відрядження) 2) погашення такої заборгованості (на підставі затвердженого авансового звіту). Порядок компенсації витрат на відрядження
27.	Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства: Наказ МФУ від 27 червня 2013 року № 635	Можуть застосовуватися підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (далі - підприємства) незалежно від організаційно-правових форм господарювання і форм власності	Відображення дебіторської заборгованості в наказі про облікову політику. Особливості на конкретному підприємстві
28.	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 „Спрощена фінансова звітність”: Затв. наказом МФУ від 22.02.2000 р. № 39	Визначає методологічні засади складання спрощеної фінансової звітності малими та мікропідприємствами, її склад і представлення	Відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності за спрощеною системою
29.	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань (Наказ Мінфіну від 18.11.2016 № 879)	Встановлює єдині вимоги щодо порядку проведення інвентаризації розрахунків	Методика проведення інвентаризації розрахунків з дебіторами та дебіторської заборгованості
30.	Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова НБУ від 29.12.2017 № 148	Визначає порядок ведення касових операцій у національній валюті України юридичними особами (крім банків) та їх відокремленими підрозділами незалежно від організаційно-правової форми та форми власності	Інформація щодо строків повернення підзвітних сум

**Порівняльний аналіз П(С)БО та МСФЗ стосовно відображення
дебіторської заборгованості в обліку**

Ознаки	П(С)БО	МСФЗ
Первісне визнання активом	П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: – якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод; – може бути достовірно визначена її сума	МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»: – коли підприємство в результаті контракту має юридичне право отримувати грошові кошти
	Визнається активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг	
Дохід визнається	П(С)БО 15 «Дохід»: – покупцеві передано ризики й винагороди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив); – підприємство не здійснює надалі управління та контролю за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами); – сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена; – є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені	МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»: Суб'єкт господарювання визнає дохід, коли (або в міру того, як) суб'єкт господарювання задовольняє зобов'язання щодо виконання, передаючи обіцяний товар або послугу (тобто актив) клієнтові. Актив передається, коли (або в міру того, як) клієнт отримує контроль над таким активом.
Оцінка	Поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги – за чистою реалізаційною вартістю. Довгострокова дебіторська заборгованість (на яку нараховуються проценти) – за теперішньою вартістю	Поточна дебіторська заборгованість – за справедливою вартістю, до якої додаються витрати на операцію. Дебіторська заборгованість після первісного визнання оцінюється по амортизованій собівартості. При чому повинна відбуватися перевірка на зменшення корисності
Відображення в балансі	Поточна – актив балансу, розділ «Оборотні активи» Довгострокова – актив балансу, розділ «Необоротні активи»	Актив балансу у вигляді сальдо за рахунками «Рахунки до отримання», скоригованого на суму безнадійних боргів в розділі «Оборотні активи»
Припинення визнання	Якщо дебіторська заборгованість перетворюється на безнадійну, або якщо минув строк позовної давності	Якщо: – підприємство втратило контроль над активом; – переважно усі ризики та винагороди було передано; – закінчився термін щодо права на грошові потоки від активу

Джерело: [33-40, 50]

**Огляд спеціальної літератури з питань обліку та оподаткування
дебіторської заборгованості**

№ пор.	Джерело	Використання в роботі для удосконалення обліку, оцінювання та оподаткування
1	2	3
1.	Августова О.О., Закревська О.Ю. Відображення дебіторської заборгованості в обліковій політиці торговельних підприємств. Економіка.Фінанси. Право. 2017. № 8. С.15-17	Досліджено основні підходи до розуміння поняття «облікова політика» та її складових. Визначено три основних компоненти побудови облікової політики: організаційний, методичний та технічний. Обґрунтовано напрями покращення організації облікової політики щодо дебіторської заборгованості на торговельних підприємствах
2.	Акімова Н.С., Топоркова О.В., Євлаш Т.О., Говоруха О.О. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємств оптової торгівлі: монографія. Харків. ХДУХТ, 2016. 285с.	Розділ 1, п.1.1. Розділ 3, п. 2.1. Теорія та практика обліку та аналізу дебіторської заборгованості
3.	Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств. Фінанси України. 2013. №12. С. 24-36.	Розділ 1. п. 1.2. Надано визначення. Розділ 3, п. 3.1. Аналіз дебіторської заборгованості
4.	Блакита Г.В., Бровко О.Т. Актуальні питання управління дебіторською заборгованістю. Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. № 3 (69). 2012, с. 23–29.	Розділ 1. п. 1.2. Розділ 3, п. 3.1.: сутність управління дебіторською заборгованістю підприємства. Розкрито необхідність проведення на підприємствах політики управління дебіторською заборгованістю. Досліджено основні етапи управління дебіторською заборгованістю
5.	Бланк І.А. Фінансовий менеджмент. Навчальний посібник. Изд-во: Эльга 2008. С. 724.	Розділ 1, п.1.1. Розділ 3, п. 2.1. Теорія та практика аналізу дебіторської заборгованості
6.	Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. Житомир: ПП «Рута», 2019. 912 с.	Розділ 2. Практика обліку дебіторської заборгованості
7.	Власова Н.О., Носач Л.Л. Управління дебіторською та кредиторською заборгованостями підприємств оптової торгівлі: монографія. ХДУХТ, 2011. 229 с.	Розділ 3, п. 3.1 Практика аналізу дебіторської заборгованості
8.	Власюк Г. В. Проблеми класифікації та оцінки дебіторської заборгованості, шляхи її вирішення .Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво». 2014. Вип. 6. С. 131-135.	Розділ 1, п.1.1. Класифікація дебіторської заборгованості

1	2	3
9.	Гевчук А. В. Методичні підходи до аналітичної оцінки рівня дебіторської заборгованості підприємства. Вісник Ченівецького торговельно- економічного інституту. Економічні науки. 2018. Вип.3 с. 89-100.	У статті розглядаються на науковому рівні підходи та процедури організації аналізу дебіторської заборгованості на підприємстві загалом та з врахуванням усіх її видів, на первинному етапі з метою спрощення цього процесу на практиці.
10.	Глушко А.Д. Управління дебіторської заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. Економічна економіка. 2018, №7.	Розділ 1. Розділ 3. У статті проаналізовано наукові підходи до визначення економічної сутності дебіторської заборгованості та встановлено вагомість її впливу на забезпечення стабільної та ефективної діяльності підприємства.
11.	Говорушко Т.А., Ситник І.П. Факторинг як форма рефінансування дебіторської заборгованості. Облік і фінанси. 2012. №4. С. 35-40.	Розділ 3, п. 3.2 Вдосконалення управління дебіторською заборгованістю
12.	Городянська Л.В. Особливості організації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві. Бухгалтерський облік і аудит. 2014. №6 с.15-27.	Розділ 1, п.1.1. Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості.
13.	Грицай О.І., Станасюк Н.С. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення	Розділ 3, п. 3.1 Управління дебіторською заборгованістю
14.	Давидюк Т.В. Визнання та оцінка поточної дебіторської заборгованості: напрями удосконалення. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнар.зб. наук. пр. Сер.: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. Житомир:ЖДТУ, 2012. Вип. 1(22).с. 102-108	Розділ 3, п. 3.1, п. 3.2 Вдосконалення управління дебіторською заборгованістю
15.	Домбровська Л.В., Вакіш І.М. Дебіторська заборгованість підприємств України: стан та ефективність управління. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка», 2018. №7.	Розділ 3, п. 3.1 Практика аналізу дебіторської заборгованості
16.	Євлаш Т.О. Інформаційне забезпечення обліку операцій з дебіторської заборгованості та його удосконалення. Вісник Запорізького національного університету. 2015. С.35-42.	Розділ 2 Досліджено інформаційне забезпечення обліку операцій з дебіторської заборгованості
17.	Загородній А.Г. Бухгалтерський облік: основи теорії і практики. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 280 с	Розділ 1, п.1.1. Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості.

1	2	3
18.	Закревська О. Ю. Проблеми бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості у торговельних підприємствах. . Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: міжнар.зб. наук. пр. Сер.: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз.2015. Вип.1. с. 143-155.	Розділ 1, п.1.1. Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості
19.	Івченко Л.В., Ходзицька В.В. Інтерпретація дебіторської заборгованості за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.Фінанси, облік і аудит. 2013. Вип. 1. С.256-262.	Розглянуто П(С)БО, МСФЗ, що регулюють порядок обліку дебіторської заборгованості
20.	Кармазіна Н. В. Облікове забезпечення дебіторської заборгованості: проблеми та шляхи його вирішення. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2018. Вип. 14(1). С.175-181	Розділ 3, п. 3.2. Вдосконалення управління дебіторською заборгованістю
21.	Касапова І. С. Порівняльна характеристика обліку дебіторської заборгованості згідно П(С)БО та МСФЗ. Молодий вчений. 2018. № 5(1). С.288-291.	Розділ 1, п.1.2. Розглянуто П(С)БО, МСФЗ, що регулюють порядок обліку і відображення у звітності дебіторської заборгованості. Складена їх детальна порівняльна характеристика. Досліджено основні аспекти обліку дебіторської заборгованості.
22.	Кияшко О. М. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в системі управління підприємством: автореф. дис. канд.екон. наук: 08.00.09. Київ. нац.торг.-екон.ун-т. К.,2011. 21с.	Розділ 3. У своїй роботі автор здійснила теоретичне обґрунтування та розробила практичні рекомендації з удосконалення обліку і аналізу дебіторської заборгованості в системі управління торговельними підприємствами, з урахуванням їх галузевих особливостей
23.	Куць Т.В., Вакуленко В.М. Засади формування облікової політики щодо дебіторської заборгованості. Молодий вчений, лютий 2019 р., № 2 (66)	Розкрито особливості формування облікової політики щодо дебіторської заборгованості
24.	Левченко З.М. Організація бухгалтерського обліку розрахунків із дебіторами. Економіка і суспільство. № 9. 2017.	Запропонована автором комплексна система в єдності методичних та організаційних аспектів організації бухгалтерського обліку дасть змогу забезпечити вчасність та повноту погашення дебіторської заборгованості
25.	Онищенко В. Облік дебіторської заборгованості. Головбух, 2020. Дата публікації 29.05.2020р.	Розділ 1-2. Облік дебіторської заборгованості і її класифікація

1	2	3
26.	Павлова Г. Є. Аналіз дебіторської заборгованості та вдосконалення процесу управління нею. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Економічні науки. 2019. Вип.4. с. 46-56	Розділ 3, п. 3.1 Управління дебіторською заборгованістю
27.	Пономаренко О. Г. Удосконалення синтетичного обліку нетоварної дебіторської заборгованості: розвиток наукових уявлень. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. 2018. №1. С.211-217	У статті наведено результати критичного аналізу розвитку наукових уявлень щодо напрямів удосконалення синтетичного обліку дебіторської заборгованості за нетоварними операціями. Перспективи поліпшення форми та змісту кореспонденції рахунків з обліку розрахунків з різними дебіторами визначені на підставі дослідження напрацювань науковців за останні 10 років.
28.	Садовська І.Б., Божидарнік Т.В., Нагірська К.Є. Бухгалтерський облік: навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 688с.	Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості
29.	Свіриденко А. Безнадійна заборгованість: ваше запитання, наша відповідь. Журнал «Податки і бухгалтерський облік», 2020. № 14.	Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості, зокрема, безнадійної заборгованості
30.	Сколотій Л.О. Удосконалення організації бухгалтерського обліку та управління дебіторською заборгованістю підприємства. Вісник ХНАУ ім. В.В.Докучаєва, Серія «Економічні науки». №3. 2018.	У статті досліджено питання організації бухгалтерського обліку та управління дебіторською заборгованістю і її впливу на діяльність підприємства. Висвітлено проблеми та обґрунтовано шляхи удосконалення організації обліку та управління дебіторською заборгованістю.
31.	Сльозко Т.М., Мазіна О.І. Організація обліку: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Київ, нац.торг.-екон. ун-т., 2014. 367с.	Розділ 1, п.1.1. Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості
32.	Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посіб. К.:КНЕУ,2014. 482с.	Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості
33.	Сук Л.К., Сук П.Л. Фінансовий облік: навчальний посіб. К.:Знання,2012. 253с.	Розділ 1, п.1.1. Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості
34.	Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник, 6-те вид. допов. і перероб. К.: Алерта,2013. 982с.	Розділ 2, п. 2.1. Теорія та практика обліку дебіторської заборгованості

1	2	3
35.	Трало І. Дисконтування дебіторської заборгованості в обліковій політиці підприємства. Економіка, управління та адміністрування. №1 (91). 2020.	Розділ 1, п.1.1. Наявність дебіторської заборгованості в складі активів підприємства свідчить про розширення процесу виробництва та реалізації продукції, тому достовірність та своєчасність методів її оцінки в бухгалтерському обліку має ґрунтуватися на актуальних способах і враховувати ймовірні ризики неплатоспроможності контрагентів
36.	Федорченко О.Є. Облік і аналіз розрахунків з дебіторами (на прикладі текстильних підприємств легкої промисловості): автореф.дис.канд. екон.наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Київ, 2009. 23с.	Розділ 3, п. 3.2
37.	Фоміна О.В. Управлінський облік у торгівлі: монографія. Київ: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2016. 468 с.	Розглянуто проблеми обліку і відображення в управлінській звітності дебіторської заборгованості
38.	Хазанюк А. Організація обліку дебіторської заборгованості та підвищення ефективності управління нею на підприємстві. Науковий блог Національного університету «Острозька академія», 2020. Дата публікації 23.05.2020.	Розглянуто питання, що регулюють порядок обліку і відображення в управлінській звітності дебіторської заборгованості.
39.	Якимова Л. П. Формування обліково-аналітичної інформації комунального підприємства щодо дебіторської і кредиторської заборгованості в контексті забезпечення ділової комунікації. Інноваційна економіка, 2019. № 5-6. С.144-149.	Розділ 3. Обліково-аналітична інформація має бути засобом комунікації, а не результатом простого дотримання вимог, вона має розглядатися як «живий документ», який підлягає постійному перегляду. Запропоновані у статті підходи до реструктуризації приміток до фінансової звітності
40.	Ямненко Г. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства International Electronic Scientific Journal. 2017. № 2. С. 51-57	Розділ 3, п. 3.1

Первинні облікові документи на стадії організації первинного обліку з поточної дебіторської заборгованості

Вид дебіторської заборгованості	Первинні документи	Облікові регістри
Розрахунки з покупцями та замовниками	Укладений договір; накладна; рахунок-фактура; приймальна квитанція; акт виконаних робіт (наданих послуг); акт звіряння розрахунків; бухгалтерська довідка (отримання від покупців авансів у погашення дебіторської заборгованості); платіжне доручення (зведене платіжне доручення); виписка банку; розрахунковий чек; вексель; прибутковий касовий ордер (готівкові розрахунки); квитанція (на підприємствах зв'язку); розрахунок курсових різниць.	Відомість 3.1 аналітичного обліку розрахунків з покупцями та замовниками
Розрахунки за виданими авансами	Укладений договір на поставку продукції, товарів, робіт, послуг; укладений договір з підрядними будівельними організаціям; товарно-транспортні накладні (якщо аванси видають товарами, матеріалами та ін.); бухгалтерська довідка.	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки з підзвітними особами	Авансовий звіт, прибутковий касовий ордер; видатковий касовий ордер; платіжна відомість; накладна (при видачі продукції для реалізації на ринку);	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки за претензіями	Комерційні акти; акти взаємозвірки; рішення суду; пред'явлена претензія; платіжне доручення; виписки банку; розрахунковий чек; прибутковий касовий ордер.	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	Акт; інвентаризаційний опис; порівняльні відомості результатів інвентаризації; прибутковий касовий ордер; виписка банку; бухгалтерська довідка (у разі віднесення в рахунок оплати праці); рішення суду; рішення курівництва підприємства.	3.2 Відомість аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами
Розрахунки за допомогою векселів	Прибуткові касові ордери; платіжне доручення; розрахунковий чек (виписка банку); бухгалтерська довідка (розрахунок); акт списання втрачених векселів.	3.4 Відомість аналітичного обліку виданих та отриманих векселів

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

«ПРОФРІЄЛТІНГ»

Україна, 03039, м. Київ, вул. Ізюмська, буд. 5; ЄДРПОУ 34979829

НАКАЗ № 1

про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства

м. Київ

від "02" січня 2019 року

На підставі Закону України від 16.07.99 р. N 996-XIV "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні", Положень (стандартів) бухгалтерського обліку наказую:

1. Організація бухгалтерського обліку

- 1.1. Застосовувати на підприємстві журнально-ордерну систему обліку.
- 1.2. Дані журналів-ордерів, інших облікових реєстрів і додаткових довідок головному бухгалтеру відображати в Головній книзі підприємства (оборотному балансі), що є підставою для складання Балансу підприємства.
- 1.3. Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності провести інвентаризацію активів і зобов'язань відповідно до Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів і розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. N 69 (зі змінами і доповненнями).

2. Про облікову політику підприємства

- 2.1. Дозволяю змінити облікову політику, якщо:
 - зміняться вимоги Міністерства фінансів України;
 - зміняться статутні вимоги підприємства;
- 2.2. При складанні фінансової звітності встановити кордон істотності в розмірі 1000 грн.;
- 2.3. Основним засобом визнавати актив, якщо очікуваний термін його корисного використання (експлуатації) більше року (або операційного циклу, якщо він більше року), а вартісна оцінка якого дорівнює сумі, що не перевищує 6000 грн.
- 2.4. До малоцінних необоротних матеріальних активів відносити активи, відмінні від основних засобів (на підставі класифікації, поданої в пункті 5 П(С)БО 7 "Основні засоби" і пункті 4 цього наказу), вартісна оцінка яких дорівнює сумі, що не перевищує 6000 грн.
- 2.5. Установити такі методи нарахування амортизації для:
 - інших необоротних матеріальних активів - прямолінійний метод;
 - малоцінних необоротних активів - у розмірі 100%-вої їх вартості в першому місяці використання об'єкта;
 - об'єктів основних засобів - прямолінійний метод.
- 2.6. Визначення строку корисного використання об'єктів основних засобів та інших необоротних матеріальних активів (далі – основні засоби) і нематеріальних активів:
 - будівлі, споруди, їх структурні компоненти та передавальні пристрої – 360 місяців;
 - автомобільний транспорт та вузли (запасні частини до нього), меблі – 60 місяців;
 - побутові електроні, оптичні, електромеханічні прилади та інструменти, інше конторське (офісне) обладнання, устаткування та приладдя до них – 48 місяців;

Продовження дод. Д

- електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, інші інформаційні системи, комп'ютерні програми, телефони (у тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує вартість малоцінних предметів – 24 місяців;
 - будь-які інші основні засоби, не зазначені вище – 144 місяців;
 - будь-які інші нематеріальні активи, не зазначені вище – 36 місяців.
- 2.7. Застосовувати прямолінійний метод амортизації нематеріальних активів.
- 2.8. Суму резерву сумнівних боргів установлювати на підставі класифікації дебіторської заборгованості на послуги за термінами її непогашення.
- 2.9. Резервування коштів на забезпечення оплати відпусток проводити щомісячно. Резервування коштів на додаткове пенсійне забезпечення, забезпечення гарантійних зобов'язань, інших витрат і платежів не проводити.
- 2.10. Фінансові інвестиції непов'язаним сторонам відображати на дату балансу за справедливою вартістю.
- 2.11. Оцінку ступеня завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи, при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді підписання акта наданих послуг (виконаних робіт).
- 2.12. Встановити, що сума нарахованої амортизації по об'єктам основних засобів, що надані в операційну оренду відноситься до складу собівартості наданих послуг.
- 2.13. У 2019 році прийняти рішення про незастосування корегування фінансового результату діяльності підприємства до оподаткування на усі податкові різниці відповідно до Податкового кодексу України.
- 2.14. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Директор

_____ Москалець П.О.

АКТ надання послуг**№ А-12-000227 від 31 грудня 2019 р.**

Ми, що нижче підписалися, представники Замовника Дочірнє підприємство "БОМАНС-КУ" Онисько О.І., з одного боку, і представник Виконавця Товариство з обмеженою відповідальністю "Профріелтінг" Вьяльцева А.М., з іншого боку, склали Договір: Договір суборенди № П85 від 01.11.19р.

Розр. док.: Рахунок на оплату покупцю № А-12-000143 від 19

Період: Грудень 2019

Виконавцем були виконані наступні роботи (надані такі послуги):

№	Найменування робіт, послуг	Коеф.	Кіл-сть	Од	Ціна без ПЛВ	Сума без ПЛВ
1	Суборенда Промислова, 3 Грудень 2019	1	63	м2	178,6833	11 257,05
2	Суборенда Промислова, 3 Грудень 2019	1	509,5	м2	95,2833	48 546,84
3	Експлуатаційні витрати Промислова, 3 Грудень 2019	1	572,5	м2	10,0000	5 725,00

Всього: 65 528,89
Сума ПДВ: 13 105,78
Всього із ПДВ: 78 634,67

Загальна вартість робіт (послуг) склала без ПДВ Шістдесят п'ять тисяч п'ятсот двадцять вісім гривень 89 копійок, ПДВ Тринадцять тисяч сто п'ять гривень 78 копійок, загальна вартість робіт (послуг) із ПДВ Сімдесят вісім тисяч шістсот тридцять Замовник претензій по об'єму, якості та строкам виконання робіт (надання послуг) не і

Місце складання: м.Київ

Від Виконавця*

Москалець П.О

* Відповідальний за здійснення господарської операції і правильність її оформлення

31.12.2019

Товариство з обмеженою відповідальністю "Профріелтінг",
код за ЄДРПОУ 34979829, тел.: 0509801670,
ІПН 349798226554,
п/р UA87353489000026003571418002, у
банку АТ "АСВІО БАНК", м. Чернівці, МФО
353489,
03039, м.Київ, ВУЛИЦЯ ІЗЮМСЬКА, будинок 5-

Від Замовника

Директор Онисько

31.12.2019

Дочірнє підприємство "БОМАНС-КУ",
код за ЄДРПОУ 24724719, тел.:
0442847492,
ІПН 247247126107,
01133, м.Київ, бульвар Лесі Українки,
будинок № 15

Рахунок на оплату № А-12-000143 від 19 листопада 2019 р.

Постачальник: Товариство з обмеженою відповідальністю "Профріелтінг"
 П/р UA873534890000026003571418002, Банк АТ "АСВІО БАНК", м. Чернігів, МФО 353489
 03039, м.Київ, ВУЛИЦЯ ІЗЮМСЬКА, будинок 5-Б, тел.: 0509801670,
 коп за ЄЛРПОУ 34979829 ІПН 349798226554

Покупець: Дочірнє підприємство "БОМАНС-КУ"
 Тел.: 0442847492

Договір: Договір суборенди № П85 від 01.11.19р.

Період: Грудень 2019

№	Товар	Коеф.	Кіл-сть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Суборенда Промислова, 3 Грудень 2019	1	63	м2	178,68330	11 257,05
2	Суборенда Промислова, 3 Грудень 2019	1	509,5	м2	95,28330	48 546,84
3	Експлуатаційні витрати Промислова, 3 Грудень 2019	1	572,5	м2	10,00000	5 725,00

Всього: 65 528,89
Сума ПДВ: 13 105,78
Всього із ПДВ: 78 634,67

Всього найменувань 3, на суму 78 634,67 грн.

Сімдесят вісім тисяч шістьсот тридцять чотири гривні 67 копійок

У т.ч. ПДВ: Тринадцять тисяч сто п'ять гривень 78 копійок

 Москалець П.О

Термін сплати по рахунку 25.12.2019

Профріелтінг ТОВ

Карточка счѣта 3613 за Січень 2015 р. - Грудень 2019 р.

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Отбор: Документы расчетов с контрагентами Равно "Счет на оплату покупателю А-01-000104 от 01.07.2016 23:59:59" И Договоры Равно "ДУ№1ПржСКТОВПрестижбдсервіс 01.07.16Профріелтінг" И Контрагенты Равно "СІПДжі.Фонд ПВНЗІФ КУА СІПДжі"

Период	Документ	Аналитика Дт	Аналитика Кт	Дебет		Кредит		Текущее сальдо
				Счет		Счет		
Сальдо на начало								
01.07.2016	Корректировка долга Глр00000070 от 01.07.2016 23:59:59 Перенос задолженности	СІПДжі.Фонд ПВНЗІФ КУА СІПДжі ДУ№1ПржСКТОВПрестижбдсервіс 01.07.16Профріелтінг Счет на оплату покупателю А-01-000104 от 01.07.2016 23:59:59	Нікішов Дмитро Володимирович Продаж Частки СК ТОВ Престижбдсервіс 18.12.15Профріелтінг Счет на оплату покупателю А-01-000862 от 18.12.2015 23:59:59	3613	10 004 160,00	3613		Д 10 004 160,00
31.12.2019	Операция Глр00000028 от 31.12.2019 23:59:50	СІПДжі.Фонд ПВНЗІФ КУА СІПДжі ДУ№1ПржСКТОВПрестижбдсервіс 01.07.16Профріелтінг	СІПДжі.Фонд ПВНЗІФ КУА СІПДжі ДУ№1ПржСКТОВПрестижбдсервіс 01.07.16Профріелтінг Счет на оплату покупателю А-01-000104 от 01.07.2016 23:59:59	381		3613	2 288 320,00	Д 7 715 840,00
31.12.2019	Операция Глр00000028 от 31.12.2019 23:59:50	<...> Сумніви та безнадійні борги	СІПДжі.Фонд ПВНЗІФ КУА СІПДжі ДУ№1ПржСКТОВПрестижбдсервіс 01.07.16Профріелтінг Счет на оплату покупателю А-01-000104 от 01.07.2016 23:59:59	944		3613	7 715 840,00	
Обороты за период и сальдо на конец					10 004 160,00		10 004 160,00	0,00

Профріелтінг ТОВ

Оборотно-сальдовая ведомость по счѣту 361 за Серпень 2019 р. -

Выводимые данные: БУ (данные бухгалтерского учета)

Отбор: Контрагенты Равно "Срібне сязво Ювелірна компанія ТОВ"

Счет	Сальдо на начало		Обороты за период		Сальдо на конец	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Контрагенты						
Договоры						
Документы расчетов с контрагентами						
361		12 213,22	70 719,86	69 322,22		10 815,58
3611		13 081,30	65 406,50	65 406,50		13 081,30
Срібне сязво Ювелірна компанія ТОВ		13 081,30	65 406,50	65 406,50		13 081,30
ПР6 від 15.06.2019 Дог. Суборенди		13 081,30	65 406,50	65 406,50		13 081,30
3612	868,08		5 313,36	3 915,72	2 265,72	
Срібне сязво Ювелірна компанія ТОВ	868,08		5 313,36	3 915,72	2 265,72	
ПР6 від 15.06.2019 Дог. Суборенди	868,08		5 313,36	3 915,72	2 265,72	
Итого		12 213,22	70 719,86	69 322,22		10 815,58

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

«Профріелтінг»

Україна, 03039, м. Київ, вул.Ізюмська, буд.5 літ. «б» ЄДРПОУ 34979829
р/р UA41353489000026007513739002 в АТ «АСВІО БАНК» МФО 353489; (063) 9945328

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

від 31.12.2019р.

ТОВ Профріелтінг, 18 грудня 2015 року, продало 36,78% частки в статутному капіталі ТОВ ПРЕСТИЖБУДСЕРВІС громадянину України Нікішову Дмитру Володимировичу за ціною 10 004 160,00 грн.

Строк розрахунку за продану частку – до 18 грудня 2016 року.

Нікішов Д.В. за продану частку не розрахувався. Коштів для розрахунку у нього не було. У зв'язку з цим, 01 липня 2016 року, між ТОВ Профріелтінг та ТОВ КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «СІ ПІ ДЖІ АСЕТС МЕНЕДЖМЕНТ» та Нікішовим Д.В. була укладена угода про заміну сторони в договорі купівлі – продажу частки у статутному капіталі. Згідно підписаної угоди, обов'язок розрахуватися за частку перейшла від Нікішова Д.В. до ТОВ КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «СІ ПІ ДЖІ АСЕТС МЕНЕДЖМЕНТ». Строк розрахунку за продану частку – до 18 грудня 2016 року.

09 жовтня 2017 року, ТОВ ПРЕСТИЖБУДСЕРВІС було ліквідоване.

Станом на 16 січня 2020 року, ТОВ КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «СІ ПІ ДЖІ АСЕТС МЕНЕДЖМЕНТ», за продану частку, не розрахувалося. Строк позовної давності, для подання позовної заяви в суд про стягнення заборгованості, закінчився 18 грудня 2019 року.

В період: з грудня 2015 року по грудень 2019 року, багаторазово велися переговори про погашення заборгованості ТОВ КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «СІ ПІ ДЖІ АСЕТС МЕНЕДЖМЕНТ» перед ТОВ Профріелтінг. Однак, рішення про оплату ТОВ КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «СІ ПІ ДЖІ АСЕТС МЕНЕДЖМЕНТ» 10 004 160,00 грн., так і не було прийняте.

Невизначеність та зволікання з прийняттям рішень призвели до того, що ТОВ Профріелтінг втратило можливість стягнути кошти за продану частку, в тому числі, в примусовому (судовому) порядку (у зв'язку із закінченням строку позовної давності). У зв'язку з цим, ТОВ Профріелтінг змушене списати заборгованість ТОВ КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «СІ ПІ ДЖІ АСЕТС МЕНЕДЖМЕНТ» на суму 10 004 160,00 грн.

**Директор
ТОВ «Главкар»**

Москалець П.О

Додаток Л1

**Бухгалтерський облік розрахунків з підзвітними особами на
ТОВ «Профріелтінг»**

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Видані з каси готівкові грошові кошти підзвітній особі у національній валюті на службове відрядження.	3721	301	500,00
2.	Видані з каси готівкові грошові кошти підзвітній особі у національній валюті на господарські потреби (придбання товару).	3723	301	1500,00
3.	Отримані грошові кошти з поточного рахунка в банку для видачі підзвітній особі на господарські потреби	301	311	450,00
4.	Видані готівкові грошові кошти з каси підзвітній особі на господарські потреби	3723	301	450,00
5.	Видані готівкові грошові кошти підзвітній особі на господарські потреби за грошовим чеком з поточного рахунка в банку	3723	311	582,00
6.	Видані з каси грошові кошти підзвітній особі для перерахування поштовим переказом іншій підзвітній особі, що перебуває у відрядженні	3723	301	1025,06
7.	Витрати на службове відрядження підзвітної особи, метою якого було придбання товарів, віднесені на вартість придбаного товару без ПДВ. Відповідно до п. 9 ПСБО 9, такі витрати включаються в собівартість запасів	281	3721	403,00
8.	Відображена сума податкового кредиту з ПДВ у витратах на відрядження	641	3721	45,00
9.	Повернення невикористаних грошей (залишку готівки) підзвітною особою в касу підприємства	301	3721	52,00
10.	У разі якщо підзвітна особа у встановлений термін не повернула гроші, сума заборгованості утримується з заробітної плати	661	3721	52,00

Джерело: складено на підставі інформації ТОВ

Діючий робочий план рахунків для обліку поточної дебіторської заборгованості

Синтетичний рахунок за планом рахунків		Назва субрахунку за порядком			Об'єкт аналітичного обліку
Шифр	Назва	1-го	2-го	3-го	
36	Розрахунки з покупцями і замовниками	361 Розрахунки з вітчизняними покупцями	3611-оренда, 3612-комунальні послуги, 3613- продаж нерухомого майна, корпоративних прав 3621 у гривні 3622 у валюті	36221 - у дол.. США 36222 - у євро	сума платежів за розрахунками з вітчизняними та іноземними покупцями
		362 Розрахунки з іноземними покупцями			
37	Розрахунки з різними дебіторами	371 за виданими авансами	не відкривають		Аванси, видані іншим підприємствам
		372 з підзвітними особами»	3721 у гривні 3722 у валюті	37221 у дол.. США 3722 у євро	Розрахунки з підзвітними особами
		373 за нарахованими доходами	3731 Відсотків за депозитами 3732 роялті	-	Відсотки, роялті, які підлягають отриманню
		374 за претензіями	3741 - постачальникам 3742 - підрядникам 3743 - транспортним організаціям	37411 – штраф постачальникам 37412 – пеня постачальникам	Розрахунки за претензіями пред'явлені визнаними штрафами, пенєю, неустойками
		375 за відшкодуванням завданих збитків	3751 - від псування цінностей, 3752 - грошових коштів	37521 - грошових коштів в грн. 37522 - грошових коштів у дол.. США	відшкодування нестач і втрат від псування цінностей, нестач та розкрадання грошових коштів, якщо винуватця виявлено
		377 з іншими дебіторами	3771 - здійсненням спільної 3772 - діяльності розрахунки з працівниками		інші операції, облік яких не відображається на інших субрахунках рахунку 37

Додаток М

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Спрошена
фінансова звітність"
(пункт 5 розділу I)

Додаток М 5

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2020	01	01
Товариство з обмеженою відповідальністю "Профріелітінг"	за ЄДРПОУ	34979829		
Територія м.Київ, Голосівський р-н	за КОАТУУ	8036100000		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	за КВЕД	68.20		
Середня кількість працівників, осіб	5.0			
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	03039, м.Київ, вулиця Ізюмська, буд.5-б			

I. Баланс на 31.12.2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	5,383.9	618.3
первісна вартість	1011	7,634.0	930.2
знос	1012	(2,250.1)	(311.9)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	7,715.8	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	13,099.7	618.3
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11.5	13,564.1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	176.4	2.3
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	516.2	1.6
Поточні фінансові інвестиції	1160	1,482.9	3,183.7
Гроші та їх еквіваленти	1165	245.6	8.9
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	17.9	17.4
Усього за розділом II	1195	2,450.5	16,778.0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	15,550.2	17,396.3

Продовження дод. М

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8,688.7	8,688.7
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6,711.2	6,511.6
Неоплачений капітал	1425	(8.9)	(8.9)
Усього за розділом I	1495	15,391.0	15,191.4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	23.5	
розрахунками з бюджетом	1620	29.3	58.3
у тому числі з податку на прибуток	1621		-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	106.4	2,146.6
Усього за розділом III	1695	159.2	2,204.9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	15,550.2	17,396.3

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2019

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4,164.4	4,425.8
Інші операційні доходи	2120	12,128.7	
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	16,293.1	4,425.8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2,005.1)	(2,916.8)
Інші операційні витрати	2180	(14,487.6)	(1,442.8)
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(16,492.7)	(4,359.6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-199.6	66.2
Податок на прибуток	2300	()	()
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-199.6	66.2

Керівник

(підпис)

Москалень П.О.

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток Н

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	2019	01	01
Говариство з обмеженою відповідальністю "Профріелінг"	за ЄДРПОУ	34979829		
Територія м.Київ, Голосіївський р-н	за КОАТУУ	8036100000		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФП	240		
Вид економічної діяльності Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	за КВЕД	68.20		
Середня кількість працівників, осіб		50		
Єдиний звітний тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	03039, м.Київ, вулиця Ізюмська, буд-5-б			

1. Баланс на		31.12.2018	р.	1801006		
Актив		Форма № 1-м	Код за ДКУД			
1	Код рядка	2	На початок звітного року	3	На кінець звітного періоду	4
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	-	-	-	-	
первісна вартість	1001	-	-	-	-	
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	(-)	(-)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12,5				
Основні засоби	1010	4 225,5			5 383,9	
первісна вартість	1011	6 146,1			7 634,0	
знос	1012	(1 920,6)			(2 250,1)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-			-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-			-	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	8 860,0			7 715,8	
інші необоротні активи	1090	-			-	
Усього за розділом I	1085	13 098,0			13 099,7	
II. Оборотні активи						
Впаски	1100	208,7				
у тому числі готова продукція	1103	-			-	
Юточні біологічні активи	1110	-			-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	22,6			11,5	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	33,1			176,4	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-			-	
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	438,8			516,2	
Юточні фінансові інвестиції	1160	1 279,0			1 482,9	
роші та їх еквіваленти	1165	369,0			245,6	
Витрати майбутніх періодів	1170	-			-	
інші оборотні активи	1190	0,6			17,9	
Усього за розділом II	1185	2 351,8			2 480,5	
II. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-			-	
Залиш	1300	15 449,8			15 580,2	

Продовження дод. Н

Після	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 688,7	8 688,7
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 644,9	6 711,2
Неоплачений капітал	1425	(8,9)	(8,9)
Усього за розділом I	1485	15 324,7	15 391,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	28,2	23,5
розрахунками з бюджетом	1620	23,8	29,3
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	73,1	106,4
Усього за розділом III	1695	125,1	159,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з оборотними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	15 449,8	15 550,2

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2018

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
		За звітний період	За аналогічний період	
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 425,8		4 499,7
Інші операційні доходи	2120			
Інші доходи	2240	0,4		0,4
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4 425,8		4 500,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 916,8)		(2 966,0)
Інші операційні витрати	2180	(1 442,8)		(1 529,4)
Інші витрати	2270			
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4 359,6)		(4 495,4)
Фінансовий результат до сподаткування (2280 - 2285)	2290	66,2		4,7
Податок на прибуток	2300			
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2380	66,2		4,7

Керівник

(підпис)

Москалень П.О.

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток П

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Профріелтінг"	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРПОУ	2018	01	01
Територія	м.Київ, Голосіївський р-н		за КОАТУУ	34979829		
Організаційно-правова	Товариство з обмеженою відповідальністю		за КОПФГ	8036100000		
Вид економічної діяльності	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна		за КВЕД	240		
Середня кількість працівників, осіб	5,0			68,20		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком						
Адреса, телефон	03039, м.Київ, вулиця Іюмська, буд-5-б					

1. Баланс на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	Код за ДКУД	
			1801006	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	-
первісна вартість	1001	-	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12,5	12,5	12,5
Основні засоби	1010	4 536,0	4 225,5	4 225,5
первісна вартість	1011	6 146,2	6 146,1	6 146,1
знос	1012	(1 610,2)	(1 920,6)	(1 920,6)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	10 004,0	8 860,0	8 860,0
Інші необоротні активи	1090	-	-	-
Усього за розділом I	1095	14 552,5	13 098,0	13 098,0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	355,5	208,7	208,7
у тому числі готова продукція	1103	-	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3,6	22,6	22,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	34,5	33,1	33,1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	451,7	438,8	438,8
Поточні фінансові інвестиції	1160	431,8	1 279,0	1 279,0
Гроші та їх еквіваленти	1165	220,7	369,0	369,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	-
Інші оборотні активи	1190	84,3	0,6	0,6
Усього за розділом II	1195	1 582,1	2 351,8	2 351,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-
Баланс	1300	16 134,6	15 449,8	15 449,8

Продовження дод. П

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паізовий) капітал	1400	8 688,7	8 688,7
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	6 640,2	6 644,9
Неоплачений капітал	1425	(8,9)	(8,9)
Усього за розділом I	1485	15 320,0	15 324,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	10,9	28,2
розрахунками з бюджетом	1620	26,4	23,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1680	777,3	73,1
Усього за розділом III	1685	814,6	125,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з оборотними активами, утримуваними для продажу, та групими вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	16 134,6	15 449,8

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2017

Форма № 2-м

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 499,7	4 602,0
Інші операційні доходи	2120	-	1 116,9
Інші доходи	2240	0,4	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	4 500,1	5 718,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 966,0)	(3 190,4)
Інші операційні витрати	2180	(1 529,4)	(1 650,2)
Інші витрати	2270	()	(53,1)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4 495,4)	(4 893,7)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	4,7	825,2
Податок на прибуток	2300	()	()
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2380	4,7	825,2

Додаток Р

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Профрієлтинг"	Дата (рік, місяць, число)	за ЄДРПОУ
Територія	м.Київ, Голосівський р-н		за КОАТУУ
Організаційно-правова	Товариство з обмеженою відповідальністю		за КОПФГ
Вид економічної діяльності	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна		за КВЕД
Середня кількість працівників, осіб	50		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон	03039, м.Київ, вулиця Ізюмська, буд.5-б		

КОДН		
2017	01	01
		34979829
		8036100000
		240
		68.20

1. Баланс на 31.12.2016 р.

Актив	Код рязка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12,5	12,5
Основні засоби	1010	5 842,6	4 536,0
первісна вартість	1011	7 403,1	6 146,2
знос	1012	(1 560,5)	(1 610,2)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	10 004,0	10 004,0
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	15 859,1	14 552,5
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	355,5
у тому числі готові до продукції	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3,6	3,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	5,2	34,5
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	493,2	451,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	431,8
Гроші та їх еквіваленти	1165	344,0	220,7
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	155,1	84,3
Усього за розділом II	1195	1 001,1	1 582,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	16 860,2	16 134,6

Продовження дод. Р

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8 688,7	8 688,7
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 815,0	6 640,2
Неоплачений капітал	1425	(8,9)	(8,9)
Усього за розділом I	1495	14 494,8	15 320,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	37,6	10,9
розрахунками з бюджетом	1620	45,6	26,4
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Докони майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	975,5	777,3
Усього за розділом III	1695	1 058,7	814,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	16 860,2	16 134,6

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2016

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м	
		Код за ДКУД	1801007
1	2	За звітний період	За аналогічний період
3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 602,0	5 827,6
Інші операційні доходи	2120	1 116,9	-
Інші доходи	2240	-	10 749,2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	5 718,9	16 576,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 190,4)	(2 524,3)
Інші операційні витрати	2180	(1 650,2)	(925,7)
Інші витрати	2270	(53,1)	(10 953,6)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(4 893,7)	(14 403,6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	825,2	2 173,2
Податок на прибуток	2300	()	(252,8)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	825,2	1 920,4

Додаток С

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Товариство з обмеженою відповідальністю "Профріелінг"	за ЄДРПОУ	2016	01	01
Територія м. Київ, Голосівський р-н	за КОАТУУ	34979829		
Організаційно-правова	за КОПФГ	8036100000		
Товариство з обмеженою відповідальністю	за КВЕД	240		
Вид економічної діяльності	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	68.20		
Середня кількість працівників, осіб	5,0			
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	03039, м. Київ, вулиця Ізюмська, буд. 5-б			

І. Баланс на		31.12.2015	р.	1801006
		Форма № 1-м	Код за ДКУД	
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	
первісна вартість	1001	-	-	
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	39,4	12,5	
Основні засоби	1010	6 182,5	5 842,6	
первісна вартість	1011	7 362,6	7 403,1	
знос	1012	(1 180,1)	(1 560,5)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	8 608,8	-	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	10 004,0	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	14 830,7	15 859,1	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	-	-	
у тому числі готова продукція	1103	-	-	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	114,3	3,6	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	174,5	5,2	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	421,5	499,7	
Поточні фінансові інвестиції	1160	740,5	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	476,5	344,0	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	116,7	155,1	
Усього за розділом II	1195	2 044,0	1 007,6	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	16 874,7	16 866,7	

Продовження дод. С

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (лейвовий) капітал	1400	8 600,0	8 688,7
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 894,6	5 815,0
Неоплачений капітал	1425	(8,5)	(8,9)
Усього за розділом I	1495	12 486,1	14 494,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11,7	44,1
розрахунками з бюджетом	1620	412,3	45,6
у тому числі з податку на прибуток	1621	398,2	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3 964,6	975,5
Усього за розділом III	1695	4 388,6	1 065,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з оборотними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	16 874,7	16 866,7

2. Звіт про фінансові результати за Рік 2015

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 827,6	4 978,7
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	10 749,2	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	16 576,8	4 978,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 524,3)	(1 708,3)
Інші операційні витрати	2180	(925,7)	(453,0)
Інші витрати	2270	(10 953,6)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(14 403,6)	(2 161,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2 173,2	2 817,4
Податок на прибуток	2300	(252,8)	(398,2)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	1 920,4	2 419,2

Керівник:

(підпис)

Москалець П О

(ініціали, прізвище)

Господарський бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Удосконалення робочого плану рахунків ТОВ «Профріелтінг» в частині відображення дебіторської заборгованості

Назва рахунку	Субрахунок					
	синтетичний		аналітичний			
	код	назва	код	I порядку	код	II порядку
1	2	3	4	5	6	7
18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи»	181	Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду	181.1	Фінансова оренда за об'єктами комерційної нерухомості		
			181.2	Фінансова оренда за об'єктами житлового фонду		
	182	Довгострокові векселі одержані	182.1	Довгострокові векселі одержані від вітчизняних контрагентів	182.1.1	Товарні довгострокові векселі в національній валюті
					182.1.2	Інші довгострокові векселі в національній валюті
			182.2	Довгострокові векселі одержані від іноземних контрагентів	182.2.1	Товарні довгострокові векселі в іноземній валюті
					182.2.2	Інші довгострокові векселі в іноземній валюті
	183	Інша дебіторська заборгованість	183.1	Довгострокова дебіторська заборгованість працівників	183.1.1	Довгострокова заборгованість працівників за позиками
					183.1.2	Довгострокова заборгованість працівників за іншими операціями
			183.2	Інша довгострокова дебіторська заборгованість	183.2.1	Довгострокова дебіторська заборгованість контрагентів
	34 «Короткострокові векселі одержані»	341	Короткострокові векселі, одержані в національній валюті	341.1	Товарні короткострокові векселі в національній валюті	341.1.1
341.1.2						Термін погашення від 3 до 12 місяців
341.2				Інші короткострокові векселі в національній валюті		
342		Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті	342.1	Товарні короткострокові векселі в іноземній валюті	342.1.1	Термін погашення до 3 місяців
					342.1.2	Термін погашення від 3 до 12 місяців
			342.2	Інші короткострокові векселі в іноземній валюті		
36 «Поточні фінансові інвестиції»	361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	361.1	Розрахунки з покупцями і замовниками по оренді	361.1.1	До 3 місяців
					361.1.2	Від 3 до 6 місяців
					361.1.3	Від 6 до 12 місяців
			361.2	Розрахунки за іншими операціями	361.2.1	Розрахунки за продажем нерухомого майна
					361.2.2	Розрахунки за продажем корпоративних прав
					361.2.3	Розрахунки за іншими операціями з покупцями

	362	Розрахунки з іноземними покупцями	362.1	Розрахунки з покупцями і замовниками по оренді	362.1.1	Забезпечена заборгованість іноземних покупців
					362.1.2	Незабезпечена заборгованість іноземних покупців
					362.2	Розрахунки за іншими операціями
					362.2.2	Розрахунки за перепродажем корпоративних прав
					362.2.3	Розрахунки за іншими операціями з іноземними покупцями
37 «Розрахунки з різними дебіторами»	371	Розрахунки за виданими авансами	371.1	В національній валюті		
			371.2	В іноземній валюті		
	372	Розрахунки з підзвітними особами	372.1	На господарські потреби		
			372.2	На відрядження	372.2.1	На відрядження в національній валюті
					372.2.2	На відрядження в іноземній валюті
	373	Розрахунки за нарахованими доходами	373.1	Відсотки за депозитами		
			373.2	Роялті		
	374	Розрахунки за претензіями	374.1	Претензії постачальникам	374.1.1	Штраф постачальникам
					374.1.2	Пеня постачальникам
			374.2	Претензії підрядникам	374.2.1	Штраф підрядникам
					374.2.2	Пеня підрядникам
	375	Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	375.1	Від псування цінностей		
			375.2	Від нестачі майна або коштів		
	377	Розрахунки з іншими дебіторами	377.1	Розрахунки з посередниками і агентами		
					377.2	Розрахунки з митницею
			377.3	Переведення довгострокової дебіторської заборгованості в поточну	377.3.1	Заборгованості по фінансовій оренді
					377.3.2	Заборгованість по переведенню довгострокових одержаних векселів
					377.3.3	Іншої дебіторської заборгованості
377.4	Інша дебіторська заборгованість					
38 «Резерв сумнівних боргів»	381	Резерв сумнівних боргів	381.1	Для дебіторської заборгованості за операціями з оренди		
			381.2	Для дебіторської заборгованості за іншими операціями		